

Voortgangsrapportage Q2-2023

Hoogwaterbeschermingsprogramma WL

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906
KvK: 67682065

088 88 90 100
info@waterschaplimburg.nl
www.waterschaplimburg.nl

titel Voortgangsrapportage Q2-2023
subtitel Hoogwaterbeschermingsprogramma WL
datum 27 september 2023
versie 0.2
status Concept
zaaknr. 2022-Z14098
documentnr. WLDOC-77825112-34408

Versie	Auteur	Samenvatting wijzigingen	Datum
0.1	M. Emans		18-09-2023
0.2	M. Emans	Diverse aanpassingen n.a.v. opmerkingen programmeam	27-09-2023

vrijgave Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van in samenwerking met:

naam	functie	rol
Emans	Adviseur Programmabeheersing HWBP	

Inhoudsopgave

1	Toelichting programma	5
1.1	Identificatie programma	5
1.2	Doelstelling programma	5
1.3	Opdracht aan het programma	5
1.3.1	Dijkversterkingen, dijkverleggingen en gecombineerde gebiedsontwikkelingen	5
1.3.2	POV-DGG	6
1.3.3	Innovatieprojecten	6
1.3.4	Maas 2050	6
2	Scope en status projecten	7
2.1	Actuele scope	7
2.2	Scope wijzigingen	7
2.3	Status van de afzonderlijke projecten	9
2.4	Relatie tot P&C cyclus Waterschap Limburg	10
3	Tijd	11
3.1	Dijkversterkingen en -verleggingen	11
3.2	POV-DGG en Innovatieprojecten	13
4	Kwaliteit	14
4.1	Dijkversterkingen en -verleggingen	14
4.2	Doorontwikkeling kwaliteitsmanagement HWBP-WL	17
5	Geld	18
5.1	Financiële indeling en spelregels	18
5.2	Inkomsten en uitgaven	20
5.3	Programma risicoreservering	22
5.4	Financiële draagkracht programma en weerstandsvermogen	23
5.5	Financiële ontwikkelingen en beheersmaatregelen	23
5.6	Financiën ten opzichte van P&C-cyclus	24
5.7	Kredietruimte programma	25
5.8	Voorfinanciering	26
6	Organisatie	27
6.1	Governancestructuur	27
6.2	Formatie en ontwikkelingen	28
7	Risico's	30
7.1	Top-5 programmarisico's	30
7.2	Projectrisico's	33
8	Communicatie	36
8.1	Terugblik: wat is er gedaan in Q2-2023	36
8.2	Vooruitblik: wat gaan we doen in Q3-2023	38

9	Lijst met afkortingen	39
10	Bijlage 1 Status lopende projecten	41

1 Toelichting programma

1.1 Identificatie programma

Naam programma	Hoogwaterbeschermingsprogramma Waterschap Limburg (HWBP-WL)
Rapportageperiode	Q2-2023 (01-04-2023 t/m 30-06-2023)

1.2 Doelstelling programma

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma van Waterschap Limburg (hierna: HWBP-WL) heeft als doel om de hoogwaterveiligheid langs de Maas in Limburg duurzaam te verbeteren. Het gaat om circa 185 kilometer aan primaire waterkeringen waarvoor Waterschap Limburg (hierna: WL) verantwoordelijk is. Om tevens een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteiten van de betreffende locaties, worden publieke en private partijen zoveel mogelijk betrokken. Daarbij staat de balans tussen het snel bieden van waterveiligheid samen met de maakbaarheid, beheersbaarheid en kwaliteit van de projecten en het totale programma voorop. Dit alles onder enerzijds de subsidievoorwaarden van het landelijke Hoogwater Beschermingsprogramma (hierna: HWBP-NL) en anderzijds de door het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg meegegeven kaders voor de realisatie van het programma.

1.3 Opdracht aan het programma

In Limburg ligt 185 kilometer aan primaire waterkeringen langs de Maas. In het Nationaal Deltaprogramma is vastgesteld dat deze keringen in 2050 moeten voldoen aan de normen voor waterveiligheid zoals vastgelegd in de Waterwet. Aan welke technische normen een bepaald gedeelte van de dijk moet voldoen hangt af van de wettelijke normering. Dit kan per gebied verschillen. Op basis van afspraken met het HWBP-NL is het uitgangspunt dat de versterking altijd sober en doelmatig gebeurt. Om de doelstellingen van het programma te bereiken zijn tot op heden de volgende opdrachten aan het HWBP-WL meegegeven.

1.3.1 Dijkversterkingen, dijkverleggingen en gecombineerde gebiedsontwikkelingen

In de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas uit 2011 tussen het Rijk, de provincie Limburg en WL zijn 16 locaties aangewezen waar de waterkeringen verbeterd moeten worden volgens de normen van de Waterwet. WL is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze overeenkomst. Doel is om in 2050 voor alle primaire keringen te voldoen aan de normen. Hiervoor worden er telkens projecten toegevoegd aan de oorspronkelijke scope van 16 projecten (zie hoofdstuk 2).

De verbetering van de waterveiligheid wordt opgesplitst in drie soorten projecten: dijkversterkingen, dijkverleggingen en gebiedsontwikkelingen. Bij dijkversterkingsprojecten werkt het waterschap samen met partners zoals gemeenten en de provincie en betrokkenen zoals omwonenden en grondeigenaren om de beste manier te vinden om de dijken te versterken en verhogen.

Bij dijkverleggingen en gebiedsontwikkelingen wordt de dijkversterking gecombineerd met een maatregel uit het Deltaprogramma die de werking van het systeem verbetert. Hierdoor krijgt de Maas meer ruimte, kan de rivier meer water afvoeren en wordt de kans op overstromingen kleiner.

Voor dijkverleggingen en gebiedsontwikkelingen zijn afspraken gemaakt in het Regiovoorstel Maas uit 2016 en is er besluitvorming geweest door de minister in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (hierna: MIRT). Nieuwe dijkversterkingen of -verleggingen kunnen worden toegevoegd aan het programma na besluitvorming van de bestuurlijke partners, HWBP-NL en WL zelf. Dit gebeurt in het verlengde van de eerder genoemde overeenkomsten en besluiten (zie hoofdstuk 2).

1.3.2 POV-DGG

De Projectoverstijgende Verkenning Dijkversterking met Gebiedseigen Grond (hierna: POV-DGG) moedigt aan en vergemakkelijkt het gebruik van gebiedseigen grond bij dijkversterkingen. Hierdoor kan grond uit de directe omgeving die niet voldoet aan de standaardcriteria voor dijkkenlei, toch worden gebruikt om stabiele dijken te ontwerpen en te bouwen. Dit is beter voor het milieu (minder CO₂ en NO_x) en vermindert de overlast van transportbewegingen.

Het project wordt geleid door HWBP-WL maar heeft een landelijke werkingssfeer. Het resultaat van het onderzoek is een set van handige tools die ook in andere dijkversterkingsprojecten gebruikt kunnen worden. Andere waterschappen kunnen hierdoor ook meer duurzaamheid toepassen in hun eigen projecten.

1.3.3 Innovatieprojecten

Naast de normale projecten voert HWBP-WL opdrachten uit van het Dagelijks Bestuur om een aantal innovaties uit te voeren. Deze innovaties passen binnen de Nota Samen Duurzaam, die in december 2020 is goedgekeurd door het Algemeen Bestuur. De innovaties kunnen deel uitmaken van een bestaand versterkingsproject, maar dat hoeft niet. Deze innovaties zijn bedoeld om het programma efficiënter te maken, zowel op regionaal als landelijk niveau. Bij het HWBP-WL gaat het momenteel om de volgende innovaties:

- Glazen waterkeringen;
- Geo Clay Liners (GCL);
- GeoCrete;
- Zelfsluitende kering Steyl (als onderdeel van het traject Steyl-Maashoek).

1.3.4 Maas 2050

Het Dagelijks Bestuur heeft in het najaar van 2021 het project Maas 2050 opgenomen in het HWBP-WL. Dit project heeft als doel om de volledige (resterende) opgave van 121 kilometer dijktrajecten op een voorspelbare en beheerste manier te versterken, in samenwerking met de omgeving. Op 28 september 2022 heeft het Algemeen Bestuur haar voorkeur uitgesproken voor het scenario Veilig Met en Voor de Omgeving¹. Dit project is in januari 2023 afgerond doordat het Algemeen Bestuur instemde met de routekaart waarna deze geïmplementeerd wordt. De restopgave landt daarmee stapsgewijs (middels opstellen trajectaanpak en doorlopen van een ingangstoets) op een gestructureerde wijze als 'regulier project' op de landelijke HWBP-programmering en in de begroting van WL. Het project Zuidelijk Maasdal is inmiddels, vanuit de routekaart Maas2050, opgenomen binnen de scope van HWBP-WL. Voor een inhoudelijke toelichting zie ook bijlage 1.

¹ Maas 2050, een flexibele programmeringsstrategie en lange termijn aanpak voor de Maas, WLDOC-2049131699-69919 (27 september 2021).

2 Scope en status projecten

2.1 Actuele scope

Op peildatum 30 juni 2023 bestond het HWBP-WL programma uit (zie figuur 1):

- 12 dijkversterkingen waarvan inmiddels 4 trajecten zijn afgerond²;
- 3 dijkverleggingen, incl. dijkversterkingsopgave;
- 4 gebiedsontwikkelingsprojecten.

Een dijkversterking, -verlegging of gebiedsontwikkeling doorloopt een aantal projectfasen: *'(voor-)verkenning'*, *'planuitwerking'* en *'realisatie'*. In figuur 1 is weergegeven in welke fase een project zich bevindt.

Daarnaast maken de volgende sub projecten deel uit van het HWBP-WL programma:

- Projectoverstijgende Verkenning Dijkversterking met Gebiedseigen Grond (POV-DGG);
- 4 innovatieprojecten (waaronder één gekoppeld met dijkversterking Steyl-Maashoek).

2.2 Scope wijzigingen

Bij scopewijzigingen wordt binnen het programma HWBP-WL uitdrukkelijk gekeken naar de aspecten tijd, geld, kwaliteit en organisatie. De basis voor scope-aanpassingen ligt in de programmeringsstrategie en adaptieve programmering volgend uit het project Maas2050.

Doorgevoerde scope wijziging: toevoeging project Zuidelijk Maasdal (Maastricht)

In het BO MIRT van november 2022 hebben Rijk en Regio afgesproken een gebiedsgerichte MIRT Verkenning te willen uitvoeren waarbij bekeken wordt welke rivierverruimende en dijkversterkende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan de wettelijke normen in 2050 en welke andere IRM (Integraal Rivier Management) opgaven hieraan verbonden kunnen worden. Kortom: een gebiedsgerichte verkenning die naar een integrale oplossing zoekt voor de hoogwaterveiligheid-, nautische en natuuropgaven in verbinding met de ruimtelijke ontwikkelopgave in het Zuidelijke Maasdal.

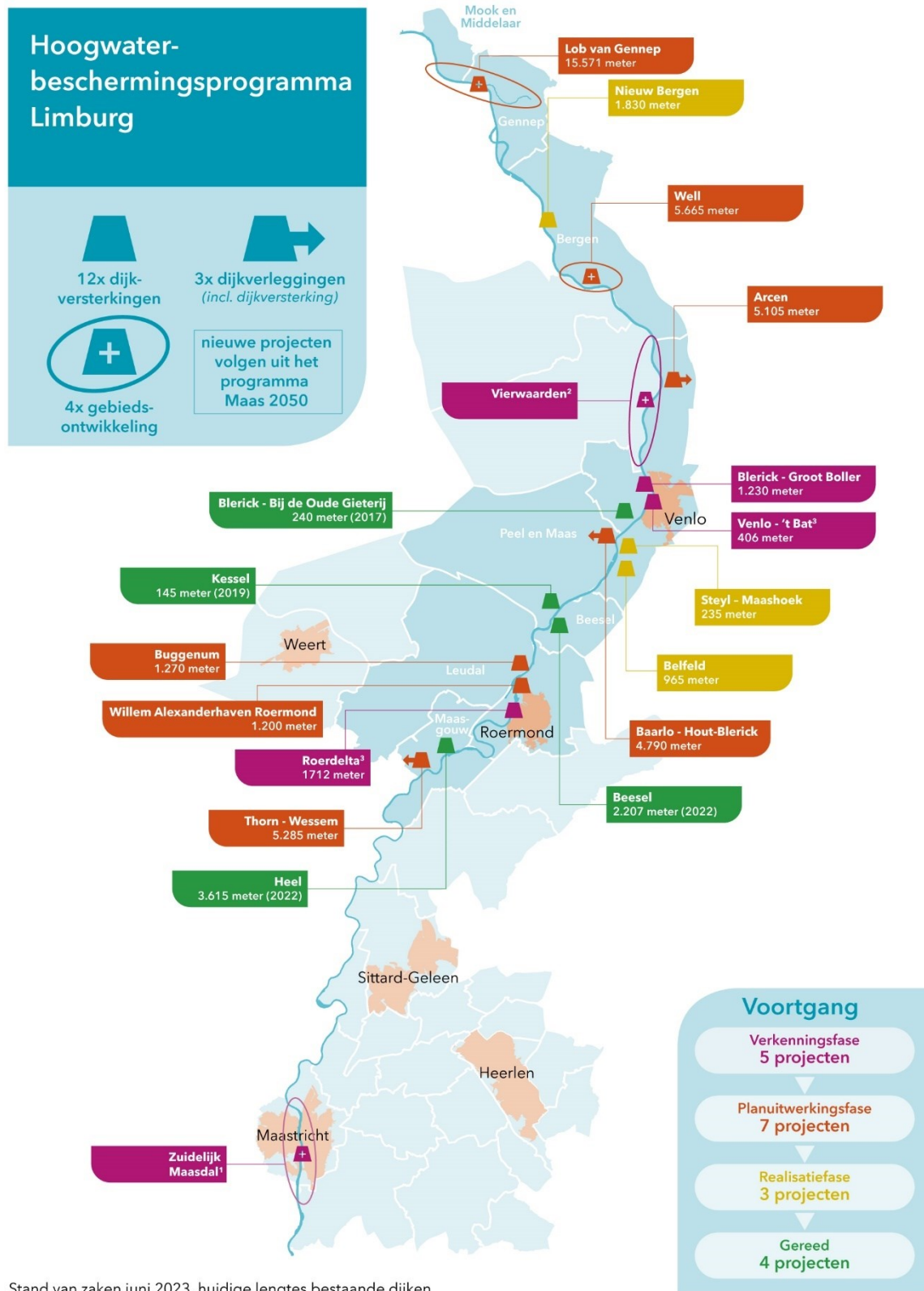
Waterschap Limburg was de afgelopen periode trekker van de kwartiermakersfase om te komen tot een (MIRT)-startbeslissing. Op 10 mei 2023 heeft het Algemeen Bestuur van WL ingestemd met de uitbreiding van de scope en de voorfinanciering van de verkenningsfase van het project.

Op 13 juni 2023 heeft de minister de statbeslissing genomen en tekenden het Ministerie van I&W, WL, de Provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen een startdocument. De zes overheden werken samen aan een verkenning naar het verbeteren van de hoogwaterveiligheid, scheepvaartveiligheid en ruimtelijke kwaliteit.

Voorziene scope wijzigingen op korte termijn

Er worden op korte termijn geen scope wijzigingen voorzien.

² Wanneer projectfasen zijn afgerond, dan blijven ze formeel en financieel deel uit maken van de HWBP-scope.

Figuur 1 - Scope HWBP-WL.

2.3 Status van de afzonderlijke projecten

Figuur 2 geeft door middel van een kleur de status van de projecten weer in 'Q2-2023' ten opzichte van 'Q1-2023'. De status is gebaseerd op de aspecten geld, tijd en risico's en is tijdens het sturingsoverleg bepaald in afstemming tussen project- en programmamanagement. Een meer uitgebreide toelichting per project is opgenomen in bijlage 1.

Project	Soort	Fase	Opm.	Lengte (m)	Q1-2023	Q2-2023
1. Nieuw Bergen	Versterking	Realisatie		1.830	😊	😊
2. Well	Gebiedsontwikkeling	Planuitwerking	2	5.665	😬	😊
3. Arcen	Verlegging	Planuitwerking		5.105	😊	😬
4. Vierwaarden (waaronder Venlo-Velden)	Gebiedsontwikkeling	Verkenning	2, 3	6.722	😊	😊
5. Steyl-Maashoek	Versterking	Realisatie		235	😊	😊
6. Blerick – Groot Boller	Versterking	Verkenning		1.230	😊	😊
7. Blerick – Bij de oude Gieterij	Versterking	Gereed		240	gereed	gereed
8. Baarlo - Hout-Blerick	Verlegging	Planuitwerking	2	4.790	😊	😊
9. Belfeld	Versterking	Realisatie	1	965	😊	😊
10. Kessel	Versterking	Gereed		145	gereed	gereed
11. Beesel	Versterking	Gereed		2.207	😊	gereed
12. Buggenum	Versterking	Planuitwerking		1.270	😊	😊
13. Heel	Versterking	Gereed		3.615	😊	gereed
14. Thorn-Wessem	Verlegging	Planuitwerking		5.285	😊	😊
15. W. Alexanderhaven Roermond	Versterking	Planuitwerking		1.200	😬	😬
16. Lob van Gennep (Ottersum - Mookerplas)	Gebiedsontwikkeling	Planuitwerking		15.571	😊	😊
17. POV-DGG	Innovatie	n.v.t.			😊	😊
18. Innovatieprojecten	Innovatie	n.v.t.			😊	😊
19. Maas 2050	Programmering	Gereed			😊	gereed
20. Roerdelta	Versterking	Verkenning	2	1.712	😊	😊
21. t Bat Venlo	Versterking	Verkenning	2	406	😊	😊
22. Zuidelijk Maasdal	Gebiedsontwikkeling	Verkenning	1, 2	18.467		😊
Totale lengte (m):				76.660		

Opmerkingen

¹⁾ Verschoven in fase t.o.v. vorige VGR, of toegevoegd aan de scope.

²⁾ Nog geen HWBP-beschikking aangevraagd/afgegeven voor betreffende fase, werkzaamheden al gestart.

³⁾ Totale traject Vierwaarden is langer. 6.722 meter betreft enkel de oorspronkelijke lengte van traject Venlo-Velden

😊	OK.
😬	Behoeft extra aandacht.
😞	Niet OK.
	Statusbeoordeling (nog) niet mogelijk.

Figuur 2 - Status afzonderlijke trajecten.

Trajecten die 'aandacht behoeven' of 'niet OK' zijn

Hieronder wordt een korte toelichting geven op de trajecten die een gele of rode status hebben.

- *Arcen*
De status van Arcen is gewijzigd in 'verdient aandacht'. Met het begeleidingsteam (BGT) van het HWBP-NL worden gesprekken gevoerd over de aantoonbaarheid van sober en doelmatig in het kader van een oplossing in glas versus een zelfsluitende kering. Het project laat hiervoor door een derde partij ramingen opstellen. Deze zijn opgesteld en gedeeld met BGT. In relatie tot de aanbesteding is de dialoogfase met de drie geselecteerde partijen gestart en dialoogrondes zijn gehouden. Vanwege de stikstof problematiek is de inschrijving uitgesteld met 2 maanden.
- *Willem Alexanderhaven*
De status van dit project blijft voor deze rapportageperiode geel. Het behandelen van de ingediende zienswijzen op het Ontwerp Projectplan Waterwet is klaar en deze zijn verwerkt in het Definitieve projectplan Waterwet dat in december 2022 door GS is goedgekeurd. Vanwege de aard en omvang van de zienswijzen is een Raad van State procedure in de planning opgenomen waardoor het project vertraagt en het budget onder druk komt te staan. De minister heeft niet ingestemd met de financiering voor het parallelspoor aangezien dan een bovenwettelijke bescherming wordt gerealiseerd. Op dit moment wordt nader uitgezocht onder welke condities deze financiering wel mogelijk is.

2.4 Relatie tot P&C cyclus Waterschap Limburg

Met deze voortgangsrapportage wordt het bestuur geïnformeerd over onder meer potentiële scopewijzigingen (zie 2.2), majeure verschuivingen in projectplanningen (zie 3.1) en wijzigingen in de kostenramingen (zie 5.2) binnen het HWBP-WL programma. Deze wijzigingen worden geformaliseerd via de planning- en control cyclus van WL. Specifiek gebeurt dit via de Kadernota en de Meerjarenbegroting (zie 5.6).

3 Tijd

3.1 Dijkversterkingen en -verleggingen

In deze paragraaf wordt de voortgang van de verschillende trajecten beschreven en worden verschuivingen ten opzichte van de vorige VGR inzichtelijk gemaakt.

Mijlpalen HWBP

In figuur 3 wordt per traject de planning weergegeven op basis van drie mijlpalen:

- Mijlpaal 1: voorkeursalternatief of voorkeursbesluit gereed (VKA/VKB);
- Mijlpaal 2: projectplan Waterwet goedgekeurd (met nog mogelijkheid tot beroep)³;
- Mijlpaal 3: hoogwaterveilig (traject volledig afgerond).

Deterministische en probabilistische planning (toelichting)

Afhankelijk van de onderlinge samenhang tussen projectactiviteiten én de doorlooptijd van elke activiteit kan per mijlpaal een tijdstip berekend worden. Dit wordt de deterministische planning genoemd. De deterministische planning vormt de basis voor een subsidieaanvraag en projecten sturen hier op. Gedurende de looptijd van een traject kunnen de deterministische mijlpalen verschuiven. Bijvoorbeeld omdat bepaalde risico's zich hebben gemanifesteerd. De deterministische mijlpalen worden *niet* gepresenteerd in de VGR.

Elke planning kent onzekerheden. Zo kan de uitvoering van een activiteit binnen een 'normale marge' langer of korter duren (spreiding). Ook kan er vertraging optreden door een ongewenste gebeurtenis (risico). In een probabilistische planning wordt daarom rekening gehouden met uitloop door spreiding en/of risico's. Probabilistische mijlpalen liggen daarmee verder in de tijd dan deterministische mijlpalen. Een probabilistische planning leidt tot een meer realistisch beeld en verwachting en wordt daarom *wél* gepresenteerd in de VGR.

Voor lopende projectfasen worden de probabilistische mijlpalen bij voorkeur berekend door middel van een 'Monte Carlo analyse'. Daarin worden risico's die consequenties kunnen hebben op de doorlooptijd meegenomen. Dit resulteert in een 'P50-mijlpaal', een mijlpaal die met een waarschijnlijkheid van 50% op tijd wordt behaald. Het berekenen van een P50-mijlpaal vergt een actueel risicodossier. Voor de opvolgende fasen (projecten in de doorkijk) kunnen vaak (nog) géén P50-mijlpalen berekend worden omdat een goed risicodossier daar nog ontbreekt. De probabilistische mijlpalen worden in dat geval bepaald door het opnemen van een standaard 'risico-buffer' boven op de deterministische planning:

- voor de trajecten die zich nu in de verkenningsfase bevinden:
 - o op de mijlpaal 'vastgesteld Projectplan Waterwet' met een uitloop van mogelijk 6 maanden
 - o op de mijlpaal 'hoogwaterveilig' met een uitloop van mogelijk 12 maanden.
- voor trajecten die zich nu in de planuitwerkingsfase bevinden:
 - o op de mijlpaal 'vastgesteld Projectplan Waterwet' met een uitloop van mogelijk 3 maanden
 - o op de mijlpaal 'hoogwaterveilig' met een uitloop van mogelijk 6 maanden.

³ Met invoering Omgevingswet wordt dit Projectplan Omgevingswet.

Probabilistische mijlpalen op basis van een risicobuffer zijn minder betrouwbaar dan de berekende P50-mijlpalen.

Actuele planning HWBP-WL

Figuur 3 geeft per traject de drie probabilistische mijlpalen weer. Hierbij wordt een vergelijk gemaakt met de situatie tijdens de vorige voortgangsrapportage. Ook wordt aangegeven of de probabilistische mijlpaal is berekend met een 'Monte Carlo Analyse'(P50) of bepaald met een risicobuffer (RB).

Project	Fase	Mijlpaal 1: VKA/VKB		Mijlpaal 2: PPW goedgekeurd		Mijlpaal 3: Hoogwaterveilig	
		Probabilistisch		Probabilistisch		Probabilistisch	
		VGR Q1-23	VGR Q2-23	VGR Q1-23	VGR Q2-23	VGR Q1-23	VGR Q2-23
1. Nieuw Bergen	Realisatie	gereed	gereed	gereed	gereed	Q1-26 (P50)	Q2-26 (P50)
2. Well	Planuitwerking	gereed	gereed	Q2-26 (RB)	Q2-26 (RB)	Q3-29 (RB)	Q1-30 (RB)
3. Arcen	Planuitwerking	gereed	gereed	Q2-25 (RB)	Q2-25 (RB)	Q1-28 (RB)	Q1-28 (RB)
4. Vierwaarden (waaronder Venlo/Velden)	Verkenning	Q3-26 (RB)	Q3-26 (RB)	Q2-30 (RB)	Q2-30 (RB)	Q4-33 (RB)	Q2-32 (RB)
5. Steyl-Maashoek	Planuitwerking	gereed	gereed	gereed	gereed	Q1-25 (P50)	Q1-25 (P50)
6. Blerick - Groot Boller	Verkenning	-	Q2-26 (RB)	-	Q2-2027 (RB)	-	Q1-29 (RB)
7. Blerick - Bij de oude Gieterij	Gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed
8. Baarlo - Hout-Blerick	Planuitwerking	Q1-23 (RB)	gereed	Q1-27 (RB)	Q1-27 (P50)	Q4-29 (RB)	Q4-29 (RB)
9. Belfeld	Realisatie	gereed	gereed	gereed	gereed	Q1-27 (P50)	Q1-27 (P50)
10. Kessel	Gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed
11. Beesel	Gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed
12. Buggenum	Planuitwerking	gereed	gereed	Q2-25 (RB)	Q2-25 (RB)	Q1-28 (RB)	Q1-28 (RB)
13. Heel	Gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed	gereed
14. Thorn-Wessem	Planuitwerking	gereed	gereed	Q4-25 (P50)	Q4-25 (P50)	Q1-28 (P50)	Q1-28 (P50)
15. Willem Alexanderhaven	Planuitwerking	gereed	gereed	Q2-23 (RB)	Q2-23	Q3-26 (RB)	Q4-26 (RB)
16. Lob van Gennep	Planuitwerking	gereed	gereed	Q3-25 (P50)	Q3-25 (P50)	Q3-29 (P50)	Q3-29 (P50)
20. Roerdelta	Verkenning	Q4-24 (RB)	Q3-24 (RB)	2025 (RB)	Q2-2026 (RB)	nog niet bepaald	Q4-28 (RB)
21. 't Bat Venlo	Verkenning	Q4-24 (RB)	Q1-25 (RB)	2026 (RB)	Q2-26 (RB)	nog niet bepaald	Q4-27 (RB)
22. Zuidelijk Maasdal	Verkenning		Q3-27 (RB)		Q3-30 (RB)		Q3-33 (RB)

Methode / status

(P50) = probabilistische mijlpaal berekend d.m.v. Monte Carlo analyse.

(RB) = probabilistische mijlpaal bepaald d.m.v. risicobuffer.

Legenda

	Wijziging (vertraging) t.o.v. vorige VGR
	Wijziging (versnelling) t.o.v. vorige VGR

Figuur 3 - Mijlpalenplanning projecten.

Nieuwe Projecten in VGR Q2-23

In Q2-2023 zijn mijlpalen opgenomen voor de projecten Blerick Groot-Boller (deze waren in Q1-2023 nog niet bepaald). Daarnaast is het project Zuidelijk Maasdal, inclusief mijlpalen, toegevoegd.

Verschoven mijlpalen

Baarlo - Hout-Blerick heeft in Q2-2023 een faseovergang doorlopen. Met het vaststellen van de Plannen van Aanpak – behorend bij deze faseovergangen – wordt soms geconstateerd dat eerder afgegeven planning te optimistisch waren. Bij het aanvragen van de nieuwe beschikkingen is hier rekening mee gehouden en zijn actuele planningen opgesteld. Het resultaat van de geactualiseerde planningen is opgenomen in figuur 6.

- *Nieuw Bergen*
Mijlpaal “Hoogwaterveilig” is verschoven van Q1-26 (P50) naar Q2-26 (P50).
Aanpassing op basis input check met meest recente VTM formulier.
- *Vierwaarden*
Mijlpaal “Hoogwaterveilig” is verschoven van Q4-33 (RB) naar Q2-32 (RB).
Mijlpaal “hoogwaterveilig” in lijn gebracht met mijlpaal van het project Venlo-Velden welke een significant onderdeel is van het project Vierwaarden.
- *Well*
Mijlpaal “Hoogwaterveilig” verschoven is van Q3-29 (RB) naar Q1-30 (RB).
Aanpassingen op basis input check met meest recente VTM formulier.
- *Willem Alexanderhaven*
De mijlpaal “Hoogwaterveilig” is verschoven van Q3-26 (RB) naar Q4-26 (RB).
Aanpassingen op basis input check met meest recente VTM formulier.
- *Roerdelta*
Mijlpaal “VKA/VKB” is verschoven van Q4-24 (RB) naar Q3-24 (RB).
Aanpassingen op basis input check met meest recente VTM formulier.
Mijlpaal “PPW goedgekeurd” bijgesteld i.v.m. vertraging vaststelling verkenning en verlening planuitwerking mogelijke besluitvorming gemeente tav bijdrage nodig voor vaststelling VKA.
- *’t Bat Venlo*
Mijlpaal “VKA/VKB” is verschoven van Q4-24 (RB) naar Q3-24 (RB).
Aanpassingen op basis input check met meest recente VTM formulier.
Alle mijlpalen verschuiven i.v.m. met afstemming met de gemeente over onderlinge procedures in relatie tot de begrotingscyclus van de gemeente. I.v.m. de bestuurlijke afspraken t.a.v. de planning zijn de doorlooptijden van de fasen nu nog niet aangepast. In Q3-2023 wordt meer helderheid verwacht m.b.t. de haalbaarheid van de bestuurlijke mijlpalen.

3.2 POV-DGG en Innovatieprojecten

Een inhoudelijke toelichting op de voortgang wordt gegeven in bijlage 1.

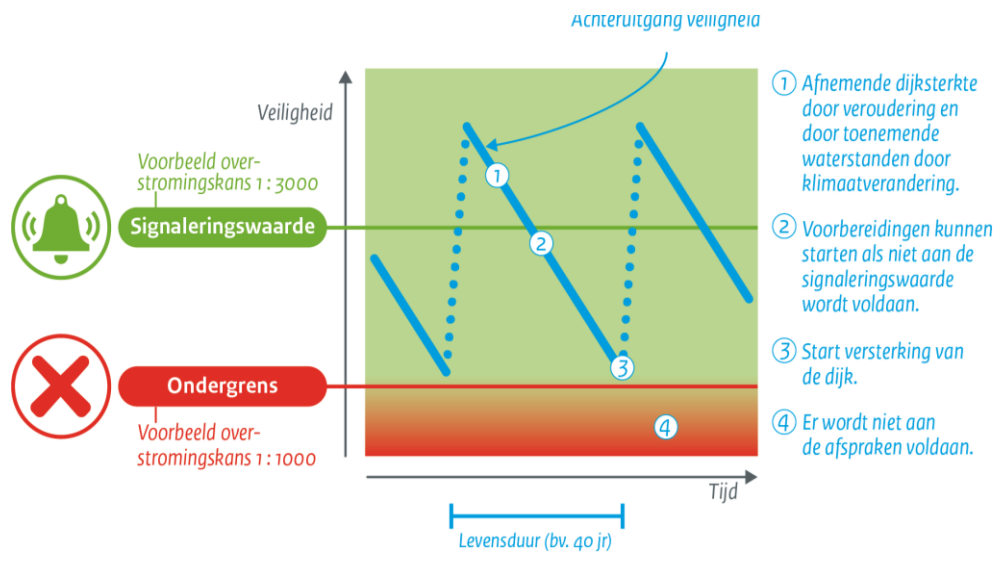
4 Kwaliteit

Deze paragraaf beschrijft de kwalitatieve voortgang van de dijkversterkingen en – verleggingen. Ook wordt een doorkijk gegeven in de ontwikkeling van kwaliteitsmanagement binnen het HWBP-WL.

4.1 Dijkversterkingen en -verleggingen

Levenscyclus primaire waterkeringen

Een dijk moet altijd blijven voldoen aan de wettelijk vastgelegde normen. Door veroudering van de kering en toenemende waterstanden als gevolg van klimaatverandering wordt de dijk slechter. Om te bekijken of de dijk nog voldoet aan de norm wordt elke 12 jaar een beoordeling uitgevoerd. Eind 2022 moesten alle dijken van Waterschap Limburg getoetst zijn in de vigerende beoordelingsronde (LBO1). Hierbij wordt beoordeeld welke dijken voldoen aan de signaleringswaarde (*A-status*) of aan de ondergrens (*B-status*). Na 2050 mag de waterkering niet meer onder de ondergrens komen (*C-status of D-status*). Als een dijktraject onder de signaleringswaarde zakt, kan de voorbereiding van een dijkverbetering worden opgestart. Dit wordt weergegeven in onderstaand figuur.

Figuur 4 - Uitleg levenscyclus primaire waterkering.

Het uitvoeren van de wettelijke beoordeling valt niet onder de scope van het HWBP-WL. De wettelijke beoordeling vormt echter wél belangrijke input voor het verloop van het programma. Met de resultaten van de beoordeling wordt bepaald welke opgaves er voor de toekomst liggen en hoe urgent deze zijn. Daarmee wordt een visie, strategie en adaptieve programmering opgesteld (Maas 2050), waarbij ook wensen en ontwikkelingen uit de omgeving worden meegewogen. Het is daarmee bepalend voor de (toekomstige) scope van het HWBP-WL.

Huidige staat van de keringen Waterschap Limburg

Op basis van de resultaten van de beoordeling en de oplevering van dijken in het HWBP programma is een (actueel) veiligheidsbeeld van de primaire waterkeringen van ons beheersgebied beschikbaar. Onderstaand figuur geeft de huidige stand van de primaire keringen weer (peildatum 31-12-2022, in Q2-2023 is geen actueler beeld).

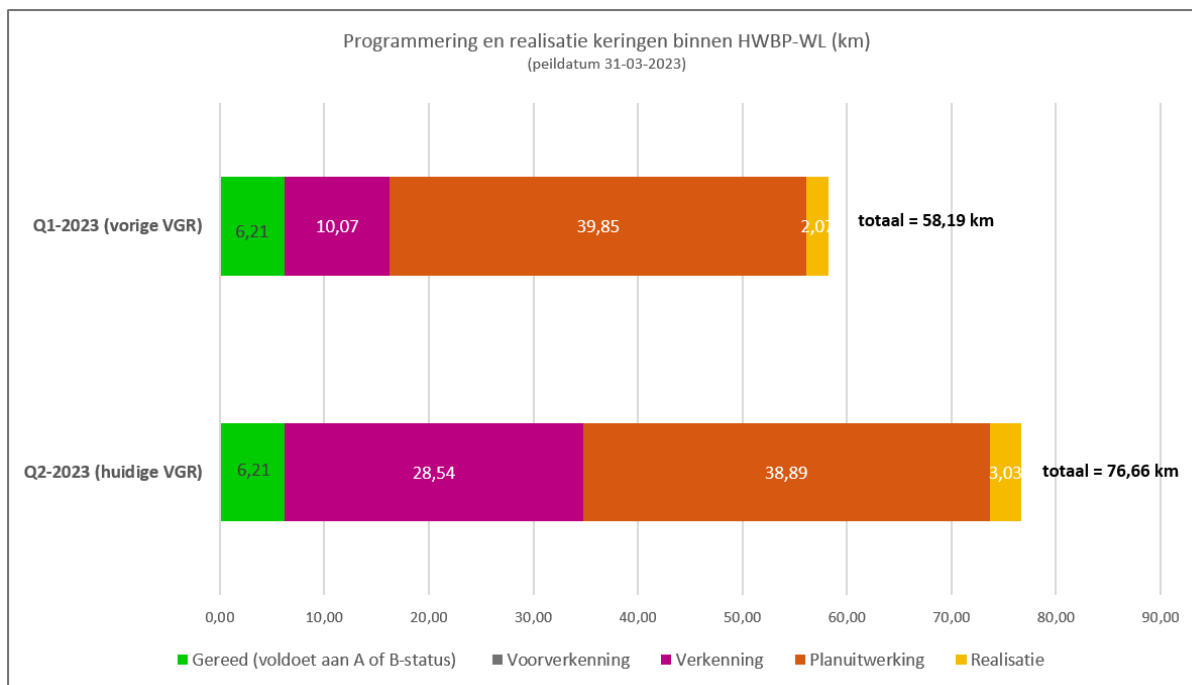
Oordeel dijktraject op basis huidige wettelijke norm (ondergrens)			
Omschrijving	Oordeel	Aantal dijktrajecten	Aantal km
Voldoet aan de norm (ondergrens)	Dijktrajecten voldoen aan de norm (A+, A of B)	20	51
Voldoet niet aan de norm (ondergrens)	Dijktrajecten voldoen niet aan de norm (C of D)	17	100
Voldoet aan de norm ná uitvoering lopende HWBP-programma	Dijktrajecten voldoen niet aan de norm maar gehele dijktraject voldoet aan de norm na verbetering in (lopende) HWBP programma	9	34

Figuur 5 - Status primaire keringen op dijktrajectniveau.

Het beeld wat hierboven is geschetst is op dijktrajectniveau. Hierbij zou ten onrechte het beeld kunnen ontstaan dat in een afgekeurd traject álle kilometers kering binnen een traject niet voldoen aan de norm. Dit hoeft niet zo te zijn want een dijktraject is opgedeeld in meerdere dijkvakken met verschillende oordelen. De toetsoordelen van de verschillende vakken en toetssporen samen bepalen uiteindelijk of het dijktraject aan de norm (ondergrens) voldoet. Hierbij bepalen de vakken met het slechtste oordeel over het algemeen de score van het traject.

Actuele programmering en realisatie HWBP-WL

Figuur 5 laat zien hoeveel kilometer primaire waterkering er binnen de huidige scope van het HWBP-WL (dus exclusief Maas2050) is opgenomen en in welke fase deze projecten zich bevinden. Ook geeft het weer hoeveel kilometer daarvan inmiddels formeel is opgeleverd:

Figuur 6 - Programmering en realisatie HWBP-WL.

De huidige scope van het HWBP-WL (zie 2.1) bevat momenteel 76,66 km aan primaire waterkeringen (incl. al opgeleverde kilometers). Hierbij wordt opgemerkt dat de uiteindelijke lengte van het traject Vierwaarden nog niet vastgesteld is, zie ook figuur 2. De kilometers in bovenstaand figuur zijn niet 1 op 1 vergelijkbaar met de kilometers zoals gepresenteerd in figuur 4. Dit komt omdat binnen het HWBP-programma ook *delen* van trajecten versterkt worden, in plaats van het hele traject.

In Q2-2023 is het project Belfeld overgegaan van 'planuitwerking' naar realisatie. Daarnaast is het project Zuidelijk Maasdal (verkenning) toegevoegd aan de scope. Deze wijzigingen zijn verwerkt in figuur 6.

4.2 Doorontwikkeling kwaliteitsmanagement HWBP-WL

In 2019 is er gekozen voor een Programmatische aanpak van de hoogwaterbeschermingsopgave. Een belangrijk onderdeel van deze programmatische aanpak is het opstellen en managen van de programma- en projectprocessen. Deze processen ordenen de activiteiten binnen het programma en de projecten en maken duidelijk wie in de organisatie, wat, wanneer en op welke manier moet doen. Daarnaast bieden processen de mogelijkheid om leerervaringen en kennis vast te leggen. Kortom, processen dragen bij aan uniformiteit en kwaliteit. Om dit naar een volgend niveau te tillen is in het najaar van 2022 gestart met het opzetten van kwaliteitsmanagement binnen het HWBP-WL. Dit heeft als primair doel om nog beter in control te komen door de programma- en projectprocessen te verbeteren, te ordenen en waar nodig (opnieuw) op te stellen. Tevens wordt hierdoor nog duidelijker welke resultaten uit de programma- en projectprocessen voort moeten komen en dat helpt het project- en programmamanagement om nog beter te sturen op:

- de activiteiten van de programma- en projectonderdelen; wie, wat, wanneer en op welke manier moet doen;
- de (uniforme kwaliteits)eisen die worden gesteld aan producten en diensten die voortkomen uit de activiteiten van de programma- en projectonderdelen;
- de onderlinge samenhang van de programma- en projectprocessen;
- de aanhaking van de programmaprocessen op de hoofdprocessen van de lijnorganisatie.

In het najaar van 2022 is in een plan van aanpak uitgewerkt op welke manier kwaliteitsmanagement kan worden opgezet binnen het HWBP-NL. Dit begint met een 0-meting en het uitwerken van een visie en strategie. Dit wordt vervolgens verder uitgewerkt in een implementatieplan dat in het najaar van 2023 wordt opgeleverd.

Daarna kan het kwaliteitsmanagement daadwerkelijk worden geïmplementeerd binnen het programma. Parallel hieraan worden de komende maanden quick wins (korte termijn resultaten) doorgevoerd. Zo is inmiddels een nieuw voortgangsformulier ontwikkeld waarmee het projectmanagement aan het programmanagement kunnen rapporteren over de voortgang van hun project(en).

In bijlage 1 zijn de bereikte mijlpalen in het afgelopen kwartaal beschreven, evenals de verwachte ontwikkelingen in de komende periode.

5 Geld

5.1 Financiële indeling en spelregels

Projectfases en projectstatus

Een dijkversterking of -verlegging doorloopt vier projectfases: ‘voorverkenning’, ‘verkenning’, ‘planuitwerking’ en ‘realisatie’. Deze fasen worden voor de financiële project- en programmabeheersing als aparte projecten benaderd.

Projectfases kennen drie statussen: ‘gereed’, ‘lopend’ of ‘doorkijk aankomend’. Dit wordt schematisch weergegeven in de tabel in figuur 7. Voor project(fases) die zijn ingedeeld onder ‘gereed’ en onder ‘lopende projecten’ is een beschikking afgegeven door het HWBP-NL. Voor project(fases) die zijn ingedeeld onder ‘doorkijk aankomend’ is nog geen beschikking afgegeven. De financiële consequenties zijn voor deze projectfases in de VGR gebaseerd op inschattingen.

In het verleden zijn subsidies voor de dijkversterkingen en -verleggingen ‘geclusterd’ aangevraagd bij het HWBP-NL (12 projecten onder voorverkenning, 10 projecten onder verkenning en 4 projecten onder Planuitwerking). Naar verwachting worden deze in 2023 financieel afgerond. Nieuwe subsidies worden enkel nog op traject- en projectniveau aangevraagd. Dit maakt de beheersing minder complex.

In de fase lopen

Het kan voorkomen dat voor een traject al werkzaamheden worden uitgevoerd voor een volgende projectfase, terwijl hiervoor nog geen beschikking is afgegeven. Het project loopt dan ‘in de fase’. Door in de fase te lopen ontstaat er beter zicht op de (financiële scope van de) betreffende projectfase voordat een definitieve subsidiebeschikking wordt aangevraagd. Met het Dagelijks Bestuur zijn hierover afspraken gemaakt⁴. Bij ‘in de fase lopen’ mogen kosten gerealiseerd worden tot maximaal 25% van de totale (geprognosticeerde) kosten voor de betreffende projectfase. Dit kan enkel aan het begin van de verkennings- en de planuitwerkingsfase van projecten. In figuur 7 zijn deze projecten aangeduid met een ‘(F)’. Voor ‘t Bat is – afwijkend op bovenstaand spelregelkader – met het Dagelijks Bestuur afgesproken dat tot maximaal 50% van de geprognosticeerde kosten in deze fase uitgaven mogen plaatsvinden.

Voorfinanciering uitgaven vastgoed en grondverwerving HWBP

In de planuitwerkingsfase wordt vaak al gestart met het ‘functievrij’ maken van tracés en gebieden, bijvoorbeeld door het verwerven van vastgoed of het verleggen van kabels en leidingen. Hierdoor kan de opdrachtnemer/aannemer bij aanvang van de realisatiefase voortvarend van start wat het risico op vertragingen verlaagt. Met het Dagelijks Bestuur zijn afspraken gemaakt over de voorfinanciering van deze kosten⁵. Projecten waarvoor al dergelijke uitgaven plaatsvinden zijn in figuur 7 aangeduid met ‘(G)’.

⁴ Spelregelkader financiering HWBP voor het “in de fase lopen” van projecten, 2021-D28153, 11 mei 2021.

⁵ Financiering vastgoed en grondverwerving HWBP, WLDOC-77825112-30988, 24 mei 2022.

Afgeronde projecten (beschikt)	Lopende projecten (beschikt)	Projecten in de doorkijk (nog <u>niet</u> beschikt)
Voorverkenning		
12 Trajecten	Onderzoek Vierwaarden	N.v.t.
Verkenning		
Alexanderhaven C	10 Trajecten	Roerdelta (F)
Steyl	Velden groot boller	t Bat (F)
Oude gieterij		Vierwaarden
Lob van Gennepe		Zuidelijk Maasdal
Planuitwerking		
Oude Gieterij	Nieuw Bergen	Blerick Groot-Boller
	Belfeld	Roerdelta
	Beesel	t Bat
	Heel	Vierwaarden
	Steyl	Zuidelijk Maasdal
	Buggenum	
	Alexanderhaven C	
	Arcen	
	Thorn	
	Lob van Gennepe	
	Kessel	
	Well (F)	
	Baarlo (F)	
Realisatie		
Oude Gieterij	Beesel (*)	Well
	Heel (*)	Arcen (F) (G)
	Steyl	Baarlo
	Nieuw Bergen	Buggenum (G)
	Belfeld (G)	Alexanderhaven C
		Thorn
		Blerick Groot-Boller
		Lob van Gennepe
		Roerdelta
		t Bat
		Vierwaarden
		Zuidelijk Maasdal
Innovatieprojecten		
POV Piping	Innovatie	
	Innovatie Tranche 2	
	POV Dijkversterking Gebiedseigen Grond	
Overig		
Alexanderhaven Roermond A+B	Niet-Subsidiabel	
Meekoppelkansen	Programmateamkosten	

F = Projecten lopen in de fase.

G = Uitgaven inzake grondverwering (voorfinanciering WL).

* = projecten zijn hoogwaterveilig opgeleverd maar financieel nog niet afgesloten

Toevoeging / fasewijziging t.o.v. vorige VGR

Figuur 7 - Overzicht financiële projectfasen.

5.2 Inkomsten en uitgaven

De Limburgse dijkversterkingsprojecten kennen naast de HWBP-bijdragen en de eigen WL-bijdrage veelal nog andere dekkingsbronnen.

Bijdrages derden en WL

Dit is het bedrag dat binnen de projecten mag worden besteed en wordt gedekt uit:

- Bijdragen HWBP-NL (reguliere subsidie en uitwisselingsbijdragen);
- Bijdragen MIRT, betreft budgetten vanuit ministerie I&W en Regio voor de rivierverruimingsmaatregelen;
- Bijdrage van overige derden, zoals provincie en gemeente;
- Een eigen projectgebonden aandeel van WL (10% voorcalculatie op basis van subsidieraming HWBP-NL);
- Waar nodig nog een extra toegekende bijdrage van WL. Bijvoorbeeld voor niet-subsidiabele kosten⁶. De bijdrage van WL kan ook bestaan uit bijdragen vanuit het watersysteem. Bijvoorbeeld als het gaat om meekoppel-kansen vanuit eigen WL-projecten.

Figuur 8 laat de bijdragen van derden én de bijdragen van WL zien voor de in het programma opgenomen trajecten. Het gaat hierbij om de bijdrages voor de afgeronde projecten, de lopende projecten én de (verwachte) bijdragen voor de projecten in de doorkijk. Samen vormt dit het projectenbudget (peildatum 30 juni 2023).

Bijdragen derden (gereed, lopend en doorkijk)	Q1-2023	Q2-2023		Δ Q1-Q2
HWBP landelijk (totaal)	657.188.971	686.241.234		29.052.263
HWBP landelijk regulier	614.019.767	643.072.031		29.052.264
HWBP niet aangelegde keringen	39.640.139	39.640.139		0
HWBP slimme maatregelen	0	0		0
HWBP vermeden kosten dijkversterking	3.529.064	3.529.064		0
Derden	66.079.849	65.759.849	+/+	-320.000
MIRT (totaal)	168.139.744	166.684.571	+/+	-1.455.173
MIRT bijdrage Regio	10.069.247	8.614.074		-1.455.173
MIRT bijdrage Rijk	142.757.253	142.757.253		0
Programmatische aanpak grote wateren (I&W)	15.313.244	15.313.244		0
	891.408.563	918.685.654		27.277.090

Eigen aandeel WL (gereed, lopend en doorkijk)	Q1-2023	Q2-2023		Δ Q1-Q2
Project gebonden aandeel WL	69.890.387	73.026.441		3.136.054
Extra toegezegd aandeel WL	7.430.765	7.538.801	+/+	108.036
Beekherstel bijdrage WL	9.866.913	8.966.913	+/+	-900.000
	87.188.065	89.532.155		2.344.090

Figuur 8 - Projectenbudget.

⁶ Niet-subsidiabele kosten zijn kosten die worden gemaakt ten behoeve van ontwikkelingen en projectbeheersings-producten die WL-breed kunnen worden toegepast. Dit zijn normaal gesproken producten die een programma vanuit de lijnorganisatie krijg aangeleverd, maar in het geval van Waterschap Limburg worden deze opgezet door het HWBP-WL zelf. Waar mogelijk werken WL en het HWBP-WL hieromtrent met gesloten beurs tenzij dit rode cijfers oplevert voor het HWBP-WL.

De totale dekking (circa € 1,203 miljard) bestaat uit bijdragen derden en bijdragen WL bij elkaar opgeteld. Figuur 9 geeft de totale dekking weer op peildatum 30 juni 2023.

Totale dekking (gereed, lopend en doorkijk)	Q1-2023	Q2-2023	Δ Q1-Q2
Bijdragen derden	891.408.563	918.685.654	27.277.090
Eigen aandeel WL	87.188.065	89.532.155	2.344.090
	978.596.629	1.008.217.809	29.621.180

Figuur 9 - Totale dekking.

De totale dekking is ten opzichte van Q1-2023 toegenomen met € 29 miljoen. Dit wordt met name verklaard door de opname van verkenningsfase van het project Zuidelijk Maasdal in de scope van het HWBP-programma (€ 19 miljoen). Hierbij wordt opgemerkt dat dit vooralsnog enkel de HWBP-NL bijdrage is plus de 10% eigen bijdrage van WL voor de verkenningsfase. De bijdragen van derden (zoals die voor de integrale projectscope zijn voorzien en vastgelegd in het startdocument) zijn op dit moment nog niet opgenomen in de scope. Ook zijn de planuitwerkingsfase en de realisatiefase niet opgenomen in de scope. De overige stijging wordt veroorzaakt door de bijstelling van een aantal kostenramingen. Dit betreft projectfasen in de doorkijk waarvoor nog geen HWBP-beschikking is afgegeven, maar waarvoor wél hogere bedragen in de landelijke programmering zijn opgenomen (specifiek Roerdelta (in totaal € 7,4 miljoen) en Blerick Groot-Boller (in totaal € 2,1 miljoen)). Daarnaast is er in dekking rekening nu gehouden met een bijdrage van € 2,5 miljoen voor de programmteamkosten 2021, 2022 en 2023.

Prognose einde werk (uitgaven)

De prognose einde werk (PEW) bestaat uit het bedrag dat al binnen een project is gerealiseerd en de prognose van toekomstige uitgaven. In de PEW is het optreden van 'voorzien risico's' van de projecten meegenomen. Deze risico's zijn gespecificeerd in de subsidieaanvraag van een project. In de projectbegrotingen zijn hiervoor vervolgens bedragen gereserveerd. De projecten kunnen hiermee voorzien tegenvallers tot op zekere hoogte zelf opvangen. Figuur 10 laat de totale PEW zien op peildatum 30 juni 2023, onderverdeeld in de voornoemde drie categorieën (gereed, lopende projectfasen en projectfasen in de doorkijk).

Prognose einde werk (gereed, lopend en doorkijk)	Q1-2023	Q2-2023	Δ Q1-Q2
Gereed	28.897.738	28.897.738	0
Lopende projectfasen	207.391.851	266.080.695	58.688.844
Doorkijk aankomende projectfasen	732.744.946	705.292.919	-27.452.027
	969.034.536	1.000.271.353	31.236.817

Figuur 10 - Prognose einde werk.

Figuur 10 laat zien dat PEW is toegenomen met € 31,2 miljoen tot circa € 1,0 miljard. Dit komt voornamelijk door toevoeging van de verkenningsfase van het project Zuidelijk Maasdal aan de programmascope (€ 29 miljoen). Ook zijn er ramingen van lopende én toekomstige projecten bijgesteld naar aanleiding van indexeringen. Grootste bijstellingen betreffen P-Well (€ 4,7 miljoen), Roerdelta (in totaal € 7,4 miljoen) en Blerick Groot-Boller (in totaal € 2,1 miljoen). Voor P-Thorn is de PEW naar beneden bijgesteld met € 1,4 miljoen. Dit laatste betreft een administratieve correctie ten opzichte van Q1-2023 vanwege het onjuist verwerken van eerdere afdrachten. Tot slot zijn de geprognostiseerde uitgaven op het budget "niet-subsidiabel" met € 0,5 miljoen naar boven bijgesteld.

5.3 Programma risicoreservering

Bij de uitvoering van HWBP-WL projecten is sprake van een tal van risico's. Een aantal van deze risico's is voorzien en wordt meegenomen in de prognose einde werk van de individuele projecten. Er zijn ook risico's die je niet kan voorzien. Hiervoor wordt een risico-opslag (percentage van de totale projectkosten) opgenomen in de ramingen bij de subsidieaanvragen bij het HWBP-NL. Projecten dragen deze risico-opslag na subsidieverlening af aan de programma risicoreservering.

Deze risicoreservering wordt projectoverstijgend beheerd. Hiermee kan het programma tegenvallers binnen projecten opvangen, voordat men zich moet wenden tot de budgetten van WL. De programma risicoreservering bepaalt voor een groot deel de financiële draagkracht, of te wel het weerstandsvermogen, van het programma.

De totale programma risicoreservering is opgebouwd uit:

1. het **harde surplus** afkomstig van de reeds afgeronde projecten en;
2. een **risico-afdracht**⁷ vanuit het budget van de lopende projecten aan het programma, opgebouwd uit:
 - a. het budget voor de 'onvoorziene risico's' (risico-opslag);
 - b. het verschil tussen de zogenaamde "P50 probabilistische planning" en de "deterministische planning" (projectuitloop en daar aan gekoppelde kosten);
 - c. eventuele extra toevoegingen en onttrekkingen gedurende de looptijd van het project.

Op peildatum 30 juni 2023 is de hoogte van de programma risicoreservering is als volgt:

Programma risicoreservering	Q1-2023	Q2-2023	Δ Q1-Q2
Harde surplus afgeronde projecten	7.186.995	7.213.768	26.773
Risicoafdracht lopende projecten	6.121.593	5.445.230	-676.363
	13.308.588	12.658.998	-649.590

Figuur 11 - Programma risicoreservering.

Figuur 11 laat zien dat het harde surplus (resultaat afgeronde projecten) is toegenomen met k€ 26. Dit positieve resultaat dient beschouwd te worden met in achtneming van het positief resultaat van de voorverkenning van het project Lob van Gennep. Het betreft een batig resultaat waarvan besloten is dat dit saldo gereserveerd wordt voor risico's in het project. Als zodanig is dit ook opgenomen in de ondertekende bestuurlijke overeenkomst voor de planuitwerkingsfase van het project Lob van Gennep.

Ten aanzien van de risicoafdracht projecten (totaal = -/- k€ 676) hebben de volgende mutaties plaatsgevonden. De projecten P-Buggenum en P-Well hebben ieder een onttrekking uit de centrale risicoreservering gedaan van respectievelijk -/- € 1,2 miljoen en -/- k€ 386,5. Daartegenover staat een reguliere afdracht vanuit het project P-Lob van Gennep aan de centrale risicoreservering van +/- k€ 910.

⁷ Dit betreft de primaire vaststelling in het PMT van de risicoreservering van de huidige beschikkingen.

5.4 Financiële draagkracht programma en weerstandsvermogen

Wanneer de programma risicoreservering wordt afgezet tegen de optelsom van de afzonderlijke projectresultaten (budget – PEW) wordt de financiële draagkracht van het programma inzichtelijk. Dit wordt ook wel het ‘weerstandsvermogen’ genoemd. Op peildatum 30 juni 2023 ziet dat er als volgt uit:

Financiële draagkracht programma (excl. beheersmaatregelen)	Q1-2023	Q2-2023	Δ Q1-Q2
Risicoreservering	13.308.588	12.658.998	-649.590
Verwacht resultaat lopende projecten	-3.746.495	-4.712.546	-966.051
	9.562.093	7.946.452	-1.615.641

Figuur 12 - Financiële draagkracht programma (excl. beheersmaatregelen).

Wanneer het verwacht resultaat van de projecten opgeteld wordt bij het bedrag van de risicoreservering ontstaat een beeld van de financiële draagkracht van het programma. Het verwachte resultaat van de lopende projecten bedraagt in Q2-2023 -/- € 4,7 miljoen en is ten opzichte van Q1-2023 afgenomen met -/- € 1,0 miljoen. Dit is te verklaren doordat een aantal projecten een positiever resultaat laten zien en aantal projecten een lager resultaat. De financiële draagkracht van het programma komt in Q2-2023 uit op € 7,9 miljoen. De getoonde financiële draagkracht is nog exclusief de genomen beheersmaatregelen (§ 5.5) en zegt daarmee nog weinig over het verwachte eindresultaat.

5.5 Financiële ontwikkelingen en beheersmaatregelen

Financiële beheersmaatregelen – gerealiseerd

In Q2-2023 zijn geen financiële beheersmaatregelen gerealiseerd.

Financiële doorkijk – prognose

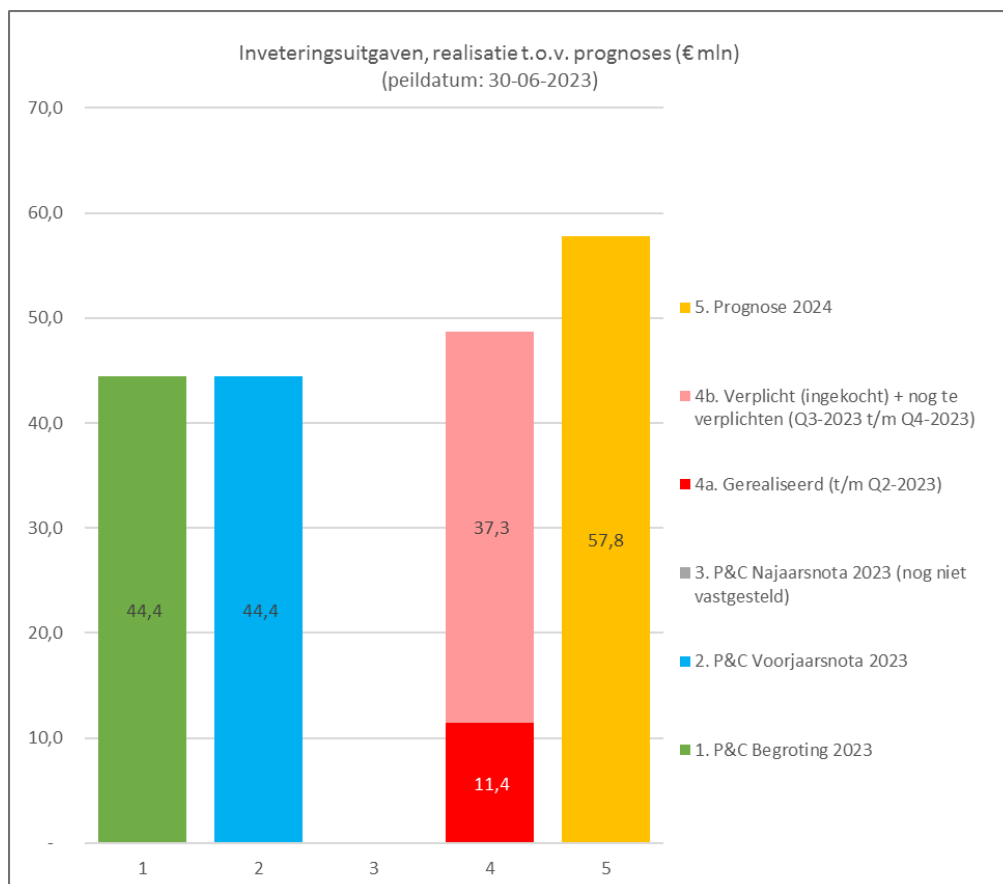
In het kader van financiële beheersing zijn in Q2-2023 verschillende beheersmaatregelen genomen. De voortgang op deze maatregelen wordt besproken in de periodieke sturingsoverleggen tussen programmaleiding en projectleiding. De maatregelen zijn bedoeld om nog beter in control te komen. Figuur 13 laat zien wat het effect van de beheersmaatregelen (in totaal € 11,5 miljoen) is op de financiële draagkracht van het programma. Er ontstaat een nieuwe omvang voor de financiële draagkracht, inclusief beheersmaatregelen, van € 19,5 miljoen.

Financiële draagkracht programma (incl. beheersmaatregelen)	Q2-2023	Q2-2023	Δ Q1-Q2
Financiële draagkracht programma (excl. beheersmaatregelen)	9.562.093	7.946.452	-1.615.641
Beheersmaatregelen (totaal)	9.238.946	11.539.541	2.300.595
	18.801.039	19.485.993	684.954

Figuur 13 - Financiële draagkracht van het programma (incl. beheersmaatregelen).

5.6 Financiën ten opzichte van P&C-cyclus

In onderstaand figuur worden de (verwachte) uitgaven van het programma afgezet tegen de bestuurlijk vastgestelde P&C-producten, waaronder de begroting, voorjaar- en najaarsnota.

Figuur 14 - Realisatie en prognose 2023 t.o.v. P&C-cyclus.

Bovenstaand figuur zet de P&C producten van begrotingsjaar 2023 (begroting, voorjaarsnota en najaarsnota) af tegen de actuele prognose van de investeringsuitgaven HWBP-WL in het lopende begrotingsjaar. De prognose van de investeringsuitgaven in 2023 bedraagt op peildatum 31 maart 2023 € 48,7 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op een optelling van de investeringsuitgaven van alle onderliggende projecten. Hiervan is inmiddels € 11,4 miljoen gerealiseerd en € 37,3 miljoen verplicht of nog te verwachten als verplichting in 2023.

De PEW ligt boven de vastgestelde begroting en voorjaarsnota van € 44,4 miljoen. Uit ervaring blijkt dat de werkelijke uitgaven in de praktijk achter blijven (~80% van geraamde investeringsuitgaven). De t/m Q2-2023 gerealiseerde uitgaven zijn nog relatief beperkt (€ 11,4 miljoen). De huidige realisatie is daarmee nog geen aanleiding om de prognose daadwerkelijk op te hogen. In de Najaarsrapportage zal hier nader op in gegaan worden.

Figuur 14 laat eveneens een prognose zien van de (verwachte) investeringsuitgaven in 2024: € 57,8 miljoen. Deze prognose wordt gebruikt als input voor de begroting 2024 welke momenteel wordt opgesteld.

5.7 Kredietruimte programma

Naast de jaarlijkse uitgaven en inkomsten is eveneens het totaal beschikbaar gestelde investeringskrediet voor de HWBP-WL projecten van belang. Een investeringskrediet is noodzakelijk om gelegitimeerd uitgaven van investeringsprojecten te mogen doen (waaronder dus de HWBP-WL projecten). Het HWBP-WL heeft een investeringskrediet van € 182 miljoen aangevraagd op programmaniveau, dat gevoteerd is door het Algemeen Bestuur en beschikbaar gesteld (verleend) door het Dagelijks Bestuur.

De opbouw van het huidige investeringskrediet HWBP-WL ziet er als volgt uit:

Investeringskrediet (in miljoen)	Q3-2023
Beschikbaar krediet	182,2
Gerealiseerde uitgaven t/m 2022	131,3 -/-
Verwachte realisatie 2023 (80% van 48,7 mln)	39,0 -/-
Verwachte kredietruimte eind 2023	11,9
Verwachte uitgaven 2024 (80% van 57,8 mln)	46,2 -/-
Vrije kredietruimte	-34,3
Kredietvorinring begroting 2024	40,0

Figuur 15 - Kredietruimte.

Figuur 15 laat zien dat het HWBP-WL programma voor het jaar 2023 nog over voldoende kredietruimte beschikt. Via het begrotingsproces 2024 wordt aanvullende kredietruimte voor 2024 aangevraagd.

5.8 Voorfinanciering

In de fase lopen en grondverwerving

Om lopende projecten niet stil te laten vallen zijn er met het AB afspraken gemaakt over het starten voor werkzaamheden vóórdat de formele beschikking door het HWBP-NL is afgegeven. Hierdoor is er formeel sprake van voorfinanciering, wetende dat de middelen op korte termijn alsnog beschikt zullen worden. Dit wordt gezien als een beheersmaatregel voor het risico algehele voortgang op het programma. Immers als we voor elke actie ten behoeve van voortgang in de projecten pas weer kunnen doorgaan als alle middelen formeel zijn beschikt c.q. vastgelegd in een BOK, ontstaat er een parallelle schakeling van acties die een projectteam telkens laten stilvallen. Doorlooptijden worden daarmee onnodig lang. Wel is het van belang om dat binnen bepaalde spelregels te doen om e.e.a. beheersbaar te houden. De spelregelkaders hiervoor worden toegelicht in paragraaf 5.1. In figuur 7 staat opgenomen op welke projecten dit van toepassing is.

Voorfinanciering in relatie tot ontwikkelingen landelijke programmering

Op de landelijke HWBP-programmering ontstaat momenteel een tekort aan middelen om alle projecten voortvarend op te kunnen pakken. Noodzakelijke middelen voor de dijkversterkingsopgave(n) worden landelijk wel toegekend, maar de beschikbaarheid van financiering wordt op de landelijke programmering regelmatig 'naar achteren gehaald'. Hierdoor kan een spanning ontstaan in de uitvoering van projecten en daarmee het behalen van de doelstelling, namelijk in 2050 alle dijktrajecten te laten voldoen aan de norm. Deze spanning kan worden opgelost door voorfinancieringsbesluiten te laten nemen door het AB. In een navolgende rapportage, waarschijnlijk Q4-2023, zullen de effecten hiervan inzichtelijk worden gemaakt en worden eventueel te maken keuzes worden voorgelegd in een separaat besluit aan het AB.

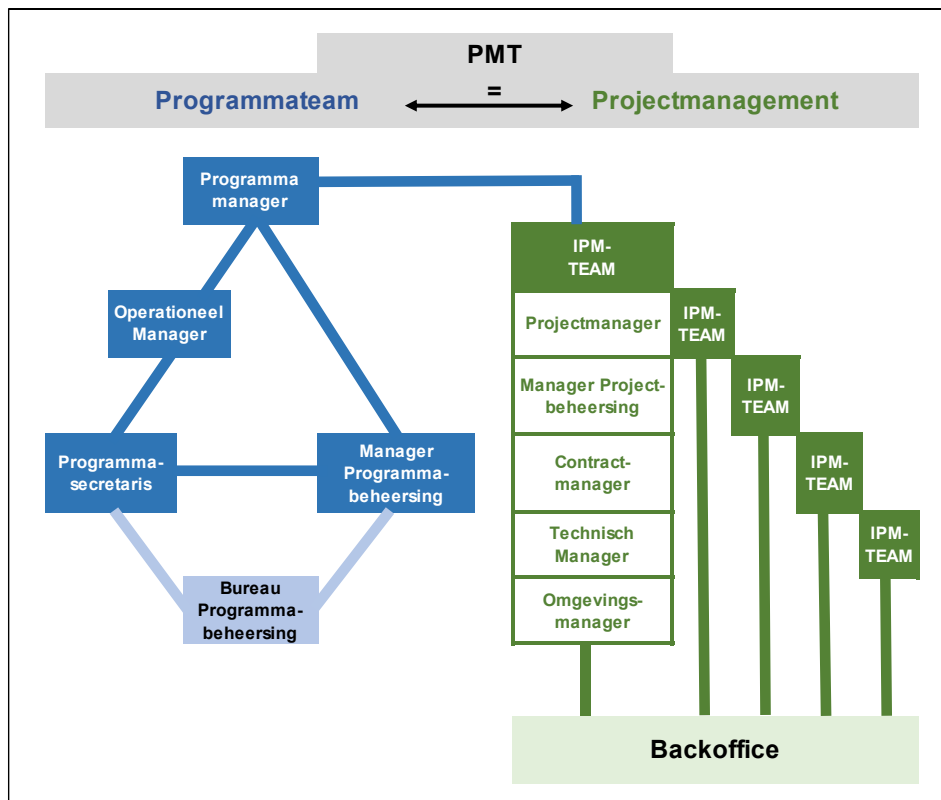
6 Organisatie

6.1 Governancestructuur

De organisatie van het HWBP-WL bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een Programmteam inclusief een Bureau Programmabeheersing;
- Zes IPM-teams die verantwoordelijk zijn voor de projecten (deze teams die zijn ingedeeld op basis van de methodiek 'Integraal Projectmanagement');
- Maas 2050;
- POV Gebiedseigen grond;
- Een back-office met medewerkers die de IPM-teams ondersteunen;
- Het Programmteam en de Projectmanagers samen vormen het Programmamanagement-team (PMT).

Ten opzichte van de vorige VGR is de governancestructuur niet gewijzigd.

Figuur 16 - Governance HWBP-WL.

6.2 Formatie en ontwikkelingen

Veranderplan, transitieplan en aanvullende afspraken

In maart 2020 is door het Dagelijks Bestuur het *Veranderplan HWBP-WL* vastgesteld ⁸. Daarin is afgesproken dat het aantal WL-medewerkers binnen het HWBP-programma in 2026 tot een percentage van tenminste 40% van de formatie is gegroeid, waarbij 50% van kernfuncties ingevuld wordt door WL-medewerkers. Naast een kostenverlagend effect borgen we hiermee ook kennis voor de langere termijn en zorgt dit voor een lerende organisatie. Naar aanleiding van het tranche 2 beschikkingstraject is bovenstaande doelstelling aangescherpt van 2026 naar eind 2021.

Bij vaststelling van het Veranderplan bestond de HWBP-WL organisatie uit 47 FTE (incl. Lob van Gennep), waarvan 9 FTE vervuld door interne capaciteit (19%). Dit heeft laten zien dat er nog een weg te gaan was voordat het minimum van 40% is bereikt. Voor wat betreft de IPM-rolhouders is het beeld vergelijkbaar. Het *Transitieplan HWBP-WL* ⁹ beschrijft vervolgens de routekaart hoe we die opgaaf willen realiseren onder meer door werving van interne medewerkers op specifieke rollen en inhuur via Maandag [®] en ingenieursbureaus.

In overleg tussen de programmamanager en de directeur Waterveiligheid is in 2021 als informeel kader een capaciteitsplafond gesteld aan de totale personele omvang van het HWBP (intern + extern). De omvang is begrenst op 90 tot 95 FTE. In augustus 2021¹⁰, mei 2022¹¹ en januari 2023¹² zijn door het directieteam WL aanvullende besluiten genomen over de specifieke invulling van bovenstaande opgave. Hierbij is rekening gehouden met de actuele personele behoefte binnen het programma en de onderliggende projecten. Anticiperend op recente scope-uitbreidingen én de overgang naar volgende (meer arbeidsintensieve) projectfasen wordt een voorstel voor de begroting van 2024 voorbereid om het eerder vastgestelde HWBP-capaciteitsplafond te verhogen naar 115 FTE. Dit gaat eveneens gepaard met een heroriëntatie op het aantal IPM-teams en de invulling hiervan.

⁸ Veranderplan HWBP Noordelijke Maasvallei, 2020-D32439, 31 maart 2020.

⁹ Transitieplan HWBP Governance, Mens, Markt, 2020-D128054, 8 december 2020.

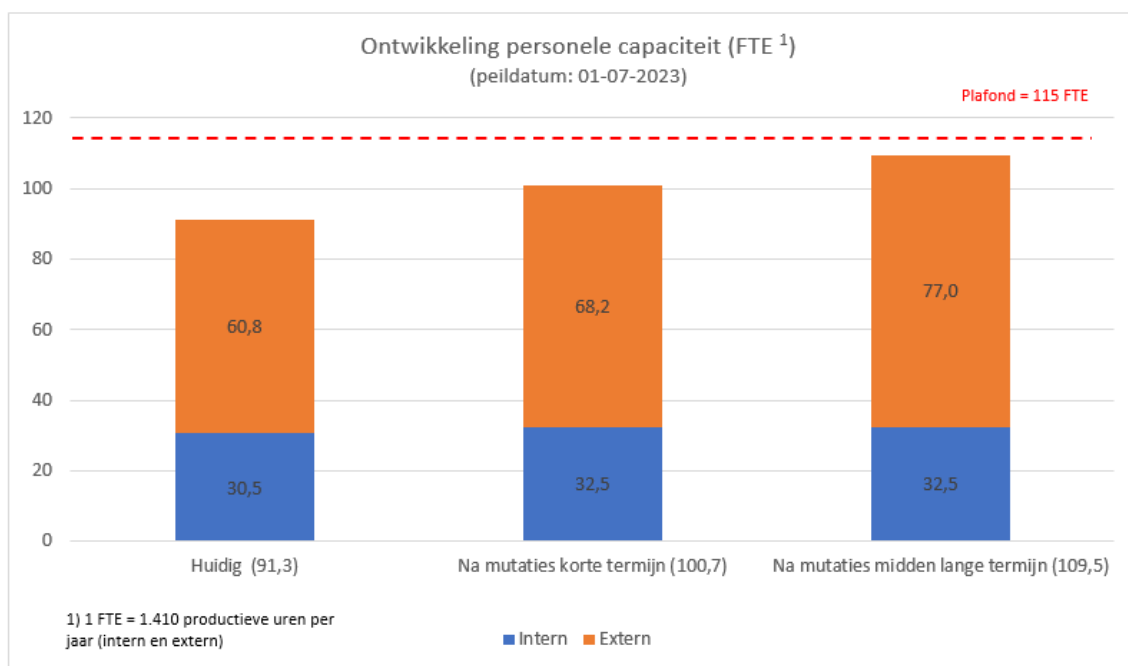
¹⁰ Nota DT, Augustus 2021 (WLDOC- 397452609-20373)

¹¹ Nota DT HRM HWBP, Transitieplan HWBP; meer eigen mensen in het programma, Directieteam Waterschap Limburg, 3 mei 2022 (LDOC-77825112-31069).

¹² Memo Directieteam WL, HRM HWBP capaciteit, 17 januari 2023 (WLDOC-77825112-31773).

Capaciteit en ontwikkeling

In Q1-2023 is een programmabrede capaciteitsinventarisatie uitgevoerd. Onderstaand figuur geeft de capaciteit van het HWBP-programma weer (peildatum 30 juni 2023).

Figuur 17 - Ontwikkeling capaciteit HWBP-WL.

Het bovenstaande figuur laat zien dat (na invulling openstaande vacatures) de personele capaciteit toeneemt tot 100,7 FTE. Hiervan wordt 32,2% ingevuld door medewerkers die in dienst zijn van WL. Door voorziene capaciteitsuitbreiding (o.a. voor het project Zuidelijk Maasdal) neemt de personele inzet verder toe tot 100,9 FTE.

Make or buy?

Om beter te kunnen sturen op kerntaken en formatie WL is vanuit de project- en programmabeheersing gestart met een actuele Work Breakdown Structure (WBS) voor HWBP-WL. Daarin staan de activiteiten/werkpakketten benoemd die vanuit het programma en de projecten nodig zijn om de dijkversterkingen te realiseren. Voor elk werkpakket bepalen we daarin wat we zelf doen (eigen formatie en inhuur) als WL ("make") of dat we het inkopen ("buy") via één van de raamovereenkomsten of externe leveranciers. Met dat actuele overzicht van die WBS – inclusief make or buy – zijn we nog beter in staat om strategisch te sturen op kerntaken en bijbehorende formatie HWBP -WL. Begin 2022 is dit overzicht vastgesteld door het programmateam HWBP WL.

7 Risico's

Het HWBP-WL bestaat uit een verzameling afgekeurde trajecten die projectmatig worden aangepakt. Elk traject project kent zijn eigen risico's. Projectteams zijn zelf verantwoordelijk voor de signalering, monitoring en beheersing van deze risico's.

Bij de beheersing ervan wordt gekeken naar de impact van de risico's op de aspecten tijd, geld, kwaliteit, maatschappelijk draagvlak, veiligheid en imagoschade voor WL als initiator.

Het voorkomen / vermijden van het optreden van risico's staat voorop. Als dit niet lukt is het verminderen van de impact de belangrijkste insteek. In het uiterste geval is acceptatie van een risico aan de orde. We onderscheiden drie type risico's / risicobeheersing:

- *Projectrisico's*: onzekerheden / ongewenste gebeurtenissen die op projectniveau een negatieve invloed hebben op het behalen van de doelstellingen, uitgedrukt in tijd / geld / kwaliteit / informatie / organisatie. De beheersing van deze risico's ligt op projectniveau.
- *Projectoverstijgende risico's*: onzekerheden / ongewenste gebeurtenissen, die bij meerdere projecten optreden en waarbij het de voorkeur verdient om met een gezamenlijke aanpak op projectoverstijgend niveau te werken aan de beheersing ervan.
- *Programma risico's*: als meerdere projecten een programma vormen kunnen er ook op dit niveau onzekerheden / ongewenste gebeurtenissen optreden, die een negatieve impact hebben op het behalen van de afgesproken programmadoelen en/of die om een programma brede aanpak vragen.

In deze paragraaf wordt een top-5 van de programmarisico's en bijbehorende beheersmaatregelen weergegeven in willekeurige volgorde. Ook worden de bestaande risicoprofielen van de projecten in de verschillende fasen waarin de HWBP-projecten zich momenteel bevinden weergegeven.

7.1 Top-5 programmarisico's

Arbeidsmarkt

De afgelopen jaren is de omvang van het HWBP-WL programma toegenomen (van 47 naar maximaal 115 FTE). De huidige personele capaciteit houdt binnen een aantal projectteams nog steeds de planning 'onder spanning'. Het prioriteren van de uit te voeren werkzaamheden binnen én tussen projecten is dan ook steeds weer aan de orde. Oorspronkelijke mijlpalen kunnen hierdoor onder druk komen / blijven staan.

Probleembeschrijving.

Het werven én vasthouden van kwalitatief goed personeel is in de huidige arbeidsmarkt steeds uitdagender. Er wordt actief nagedacht over de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om personeel te boeien en te binden, zowel het eigen WL personeel als de externe medewerkers. Naast passende salariering, die in lijn is met andere waterschappen en partnerorganisaties, is het bieden van een veilige, inspirerende en aangename werkomgeving een must. Hierop wordt in de projecten en het programma vol ingezet.

Ook bij de ingenieursbureaus (IB's) die ingehuurd worden om specialistische werkzaamheden voor de projecten uit te voeren zien we dezelfde uitdagingen.

Probleemaanpak.

In het kader van de risicobeheersing wordt gewerkt aan:

- Intensiveren/continueren wervingsaanpak en -activiteiten in samenwerking met HRM Waterschap.

- Het ophogen van de capaciteit met daarbij instandhouding van de streefwaarde: 40% 'eigen' personeel en 60% personeel van 'buiten'.
- De programmaplanning een meer strategisch karakter geven, waarmee helder wordt welke (project-) mijlpalen mogelijk onder druk komen te staan en waar beschikbare resources effectiever kunnen worden ingezet.

Prijsstijgingen

Er is forse schaarste op personeel, materiaal (zoals hout, staal, beton, bitumen steenbekleding), brandstof en energie. Door de aanhoudende geopolitieke situatie neemt deze schaarste en inflatie alleen nog maar verder toe. Dit heeft prijsstijgingen tot gevolg.

Probleembeschrijving.

De prijsstijgingen leiden tot hogere projectramingen en daarmee ook tot een stijging van de projectbijdrage van WL [10 % projectkosten] in de financiering van de projecten. De HWBP-subsidieregeling is gebaseerd op het principe van "voorcalculatie". WL is risicodragers wanneer de gerealiseerde kosten achteraf hoger uitvallen dan begroot. De recente prijsontwikkelingen staan op gespannen voet met het principe van voorcalculatie, de kosten zijn namelijk vooraf niet meer goed in te schatten. Daar komt bij dat de Index Bruto Overheidsinvesteringen (IBOI) die door het HWBP-NL en het ministerie van I&W wordt toegepast op verleende subsidies niet meer voldoende is om de daadwerkelijke prijsstijgingen te compenseren. WL kan hierdoor geconfronteerd worden met hogere uitgaven dan oorspronkelijk geraamd. Dit risico speelt met name voor projecten in de Realisatiefase.

Probleemaanpak.

In het kader van de risicobeheersing wordt gewerkt aan:

- HWBP-WL wijst in overleggen omtrent gerealiseerde beschikkingen op de prijsstijgingen.
- Voor de lopende projecten Nieuw Bergen en Belfeld kan een aanspraak gedaan worden op de "Hardheidsclausule" uit de beschikking. In het Bestuurlijk en Ambtelijk Overleg (BAO) van het HWBP is dit besproken en zijn op basis van hier van nieuwe indexeringen aangebracht
- Dit risico wordt in landelijke HWBP-overleggen voortdurend onder de aandacht gebracht m waarbij het uitgangspunt is, dat een waterschap dit risico niet kán (en wil) dragen in relatie tot haar wettelijke taak.
- Voor alle nieuwe projecten wordt in alle ramingen aanwijsbaar rekening gehouden met het nieuwe prijsniveau.

Als de resultaten van deze acties binnen zijn te overwegen dit programmarisico als "beheerst" te beschouwen en af te voeren uit de volgende VGR-rapportage.

Invoering omgevingswet

De datum van invoering van de Omgevingswet is op het moment van schrijven van deze rapportage, vastgesteld op 1 januari 2024.

Probleembeschrijving

Het risico bestaat uit de verwachting dat wij, maar ook derde partijen waar wij mee samenwerken op en vanaf dat moment zullen moeten wennen aan de nieuwe werkwijze, waardoor wellicht vertragingen gaan ontstaan.

Probleemaanpak

In het kader van de risicobeheersing wordt gewerkt aan:

- Stap 1: is het in kaart brengen van de mogelijke gevolgen: per project is geanalyseerd wat effecten van de invoering van de Omgevingswet zijn op huidige planprocedures in relatie tot de scope van het programma.

- Stap 2: het met samenwerkingspartners en derde partijen duidelijke afspraken maken over de aan te houden termijnen, waarbinnen reacties en/of beslissingen moeten zijn gerealiseerd.

Als de resultaten van deze acties binnen zijn te overwegen dit programmerisico als “beheerst” te beschouwen en af te voeren uit de volgende VGR-rapportage.

Samenwerking met HWBP-NL

In de samenwerking met het HWBP-NL is het functioneren van de Begeleidingsteam(s) (BGT's) aanleiding geweest om intensief met elkaar te overleggen. Het ging hierbij met name over de manier waarop de BGT's hun rol en taak invullen en de 'aanwijzingen', die zij geven aan de projecten. Deze werden opgevat als “instructies”, waardoor de projecten genoopt werden tot aanvullende acties, met vertragingen in het proces als gevolg.

Probleembeschrijving

Favoriete gespreksonderwerpen zijn / waren : 'nut en noodzaak' – 'sober en doelmatig' – 'locatie specifiek verhogen waterveiligheid' – 'toepassing landelijke standaard bij de Maas' .

Centrale vraag was/is: wie heeft de 'lead' bij het vormgeven van de benodigde maatregelen, daarbij rekening houdend met de specifieke situaties van locaties [in de meest brede zin] waar maatregelen noodzakelijk worden geacht ?

Probleemaanpak

In het kader van de risicobeheersing wordt gewerkt aan:

- Intensief overleg tussen de Programmamanager van HWBP-WL en de Programmadirectie van HWBP-NL, waarbij indringend gezocht is naar de gezamenlijkheid in doelstelling van de beide organisaties, als basis van de [inmiddels sterk] verbeterde samenwerking. Dit type overleg vindt doorlopend plaats.
- Op basis van de AT Osborne-analyse, met de daaruit voortkomende aanvulling van de Limburgse projectkarakteristieken aan het referentiekader van het HWBP WL, wordt er inmiddels beter samengewerkt met de BGT's. Dit vraagt wel om een blijvende inzet.
- Er is door HWBP-NL opdracht gegeven aan Horvat & Partners om onderzoek te doen de doelstellingen en de werking van BGT's en hieromtrent een advies uit te brengen om, indien nodig, te komen tot verbeteringen. Het wachten is momenteel op de uitkomsten van dit proces.

Stikstofdeposities en het wegvallen van bouwvrijstellingen

De bekende discussies over de werking van de Natuurbeschermingswet m.b.t. het terugdringen van de stikstofdepositie en de door de Raad van State gewraakte 'oplossing' van het Programma Aanpak Stikstof [het PAS-beleid], heeft ook gevolgen voor de HWBP-maatregelen.

De gedachte vrijstellingen van bouwactiviteiten zijn niet meer als oplossing voor de uitvoeringsmaatregelen beschikbaar en dus moeten ook de HWBP-projecten hiermee dealen. Op zich is dat geen probleem, het geldt immers voor alle andere van toepassing zijn wetten ook, maar er zijn toch zaken die voor complicaties in de bestaande plannen kunnen zorgen.

Probleembeschrijving

Er bestaat voor bepaalde werken de verwachting, dat zij te maken krijgen met de regelgeving als er sprake is mogelijke toename van de stikstofdepositie bij de uitvoering van de maatregel. Voor HWBP-WL projecten kan dit betekenen, dat er alsnog Aerius berekeningen uitgevoerd moeten worden om helderheid te krijgen in de aard en omvang van de mogelijk aanwezige problematiek [en de mogelijke oplossingen].

Dit kan betekenen dat er vertraging optreedt in de bestaande planningen, mede omdat de capaciteit van de IB's, die deze berekeningen kunnen en mogen uitvoeren, beperkt is. Ook zijn er aanvullende kosten aan deze berekeningen verbonden, waarvan nog niet is vastgesteld of deze onder de subsidiabele kosten van het HWBP NL vallen.

Probleemaanpak

In het kader van de risicobeheersing wordt gewerkt aan:

- Het voeren van gesprekken met de betrokken bevoegde gezagen en vergunningverleners, teneinde ruimte in tijd en beschikbaarheid te regelen, om benodigde berekeningen te kunnen uitvoeren en ook anderszins aan de afgifte van de benodigde vergunningen te werken.
- Het vervaardigen van oplossingsgerichte scenario's, waarin de mogelijke noodzaak voor en de realisatie van 'compensatie maatregelen' wordt beschreven.
- Het indien nodig in overleg met HWBP NL en Ministerie I&M stikstofrechten inkopen om de WL-HWBP-projecten uit te kunnen voeren.
- Het analyseren van de beschikbare capaciteit in de 'markt' om de mogelijk benodigde berekeningen en onderzoeken tijdig uit te kunnen voeren.
- Het voeren van overleg met het HWBP-NL over de subsidiabiliteit van deze kosten in het kader van de uitvoering van het HWBP.

7.2 Projectrisico's

Alle individuele projecten registreren hun actuele projectrisico's in een (gestandaardiseerd) Risico Register. De risico's en de bijbehorende risicobeheersmaatregelen worden periodiek geactualiseerd ten behoeve van de verantwoording omtrent de aanpak, de projectinterne sturing en waar nodig de projectexterne sturing (richting gecontracteerde aannemers). De risicoprofielen van de diverse maatregelen zijn sterk afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt. In dit hoofdstuk wordt, op basis van de geproduceerde top5-risico's bij de diverse projecten, nagegaan welke de kenmerkende risico's zijn die per fase worden aangetroffen en wat de hierbij behorende categorieën van risicobeheersing zijn. Hiermee wordt duidelijk of de betrokken projecten 'in control' zijn m.b.t. de voor hen geldende (top)risico's.

Beschouwing projecten Verkenningfase (Baarlo – Hout – Blerick / Roerdelta / Vierwaarden)

Kenmerkende toprisico's uit de verkenningfase zijn:

- onzekerheden of met de belangen van de diverse betrokkenen / stakeholders voldoende rekening kan worden gehouden;
- onzekerheid of de cofinanciering van de diverse mogelijke financiers tijdig / volledig kan worden binnengehaald;
- kwaliteit van de onderbouwing 'nut en noodzaak' van de voorgestelde maatregelen;
- onzekerheid omtrent de balans in de juiste afweging tussen algemeen en bijzonder belang;
- onzekerheid omtrent succesvol managen van de diverse inhoudelijke, organisatorische en/of fysieke raakvlakken bij de diverse maatregelen;
- onzekerheid t.a.v. de kwalitatieve en kwantitatieve bijdragen vanuit de markt;
- onzekerheid over het bereiken van voldoende samenhang en/of integraliteit bij maatregelen bij de groot aantal betrokkenen.

Conclusie:

- risicoprofiel: voldoen aan de gebruikelijke inhoud;
- risicobeheersing:
 - veel omgevingsmanagement gaande;
 - voldoende breed perspectief aanwezig om tunnelvisie te voorkomen;
 - substantiële werkdruk op de projectteams.

Beschouwing projecten planuitwerkingsfase:

(Belfeld – WA Haven – Groene Rivier Well – Arcen – Lob van Gennepe – Thorn Wessem)

Kenmerkende onzekerheden uit de planuitwerkingsfase zijn:

- regelmatig druk op 'standaard' WL-beleid (b.v. zo min mogelijk coupures);
- gebruikelijke onzekerheid over stabiliteit van toegezegde vormen van cofinanciering bij de diverse stakeholders / partners;
- gebruikelijke onzekerheden over de tijdige afgifte door de diverse bevoegde gezagen van de benodigde vergunningen, ontheffingen, verklaringen van geen bezwaar, etc.;
- onzekerheden over de mogelijkheden van het HWBP om mee te kunnen gaan in het ontwikkelen c.q. het benutten van aanwezige meekoppelkansen;
- zorgen om het totstandbrengen / instandhouden van de gewenste integraliteit van de ontwikkelingen in een project-gebied;
- spanning op de mate van aanwezigheid van maatschappelijk draagvlak voor de concrete maatregelen, vanwege het feit dat gaandeweg meer helderheid komt over de concrete invulling van de maatregelen;
- onzekerheden over de mate van medewerking van beheerders van kabels en leidingen over te nemen maatregelen (verleggingen / verdiepingen);
- onzekerheid over de mate waarin gevraagde aanbiedingen voldoen aan het uitgangspunt van marktconformiteit.

Conclusie:

- risicoprofiel: voldoen aan de gebruikelijke inhoud;
- risicobeheersing:
 - veel omgevingsmanagement gaande;
 - voldoende breed perspectief aanwezig om tunnelvisie te voorkomen;
 - substantiële werkdruk op de projectteams.

**Beschouwingen projecten realisatiefase:
(Steyl – Nieuw Bergen – Buggenum)**

Kenmerkende onzekerheden uit de realisatie zijn:

- het aantreffen van onverwachte objecten / situaties in de ondergrond, die verwijderd moeten worden om de voortgang van de werkzaamheden mogelijk te maken;
- maatschappelijke onrust omtrent verwachte en/of ontstane hinder als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, waarbij de beheersing verder dient te gaan dan hetgeen de uitvoerende aannemer zelf kan bewerkstelligen;
- de vraag hoe om te gaan met de invloed van 'voortschrijdend inzicht' op de vormgeving en de uitvoering van de geplande / gecontracteerde maatregelen;
- de onzekerheid met betrekking tot het al dan niet tijdig beschikbaar zijn van de benodigde gronden c.q. andere onderdelen van de maatregelen.

Conclusie:

- risicoprofiel: voldoen aan de gebruikelijke inhoud.
- risicobeheersing:
 - veel standaard (protocollaire) vormen van technische aanpak, zoals die in de markt gebruikelijk zijn, bij de uitvoering van grond gerelateerde werkzaamheden;
 - goede aandacht nodig voor de juiste risicotoedeling naar ON en OG bij de uitvoering van werkzaamheden.

8 Communicatie

In Q2-2023 is het communicatieteam HWBP-WL gestart met de implementatie van de nieuwe ROK Communicatieadvies binnen WL. Dat betekent een nieuwe werkwijze voor de communicatie ondersteuning. We werken aan een mini-competitie om de uitvraag opdrachten programma en projecten te verdelen. De uitkomst hiervan (september) gaat in combinatie met de inzet van de vaste communicatie adviseurs zorgen voor stabiliteit in de teams.

Het team Communicatie HWBP-WL heeft samen met het programmamanagement gewerkt aan de doorkijk 2023 voor de programma communicatie lijnen/strategie en vanuit de projectteams is de behoefte aan projectcommunicatie voor de tweede helft 2023 in kaart gebracht.

Project Zuidelijke Maasoevers is van de kant. De eerste externe communicatie is eind Q2 gestart met de ondertekening van de startbeslissing verkenning door de Minister en de publicatie van de kennisgeving.

8.1 Terugblik: wat is er gedaan in Q2-2023

Nieuw Bergen

- Begin april uitspraak Raad van State - de beroepen zijn ongegrond verklaard, zowel met betrekking tot het Projectplan Waterwet als de legger. Het Projectplan Waterwet is onherroepelijk;
- Communicatie over voorbereidend onderzoek.

Well

- 12 april informatieavond over de ter inzage legging van VKA en NRD;
- Minister Harbers heeft Well bezocht op 8 mei en de BOK ondertekend;
- Omgevingswerkgroep en startbijeenkomsten met de omgeving zijn gestart;
- Naar aanleiding van de startbijeenkomsten zijn diverse keukentafelgesprekken gepland.

Arcen

- Start grondverwervingsgesprekken;
- In mei en juni zijn de tweede en derde ronde dialoogsessies gevoerd;
- 17 mei grote informatieavond, waarmee de ontwerpfase is afgerond.

Vierwaarden

- Advisering en werkzaamheden t.b.v. publicatie Kennisgeving en participatieplan i.s.m. directie Participatie (min I&W);
- Communicatieve ondersteuning eerste ronde (5) informatieavonden (presentatie/communicatie middelen/publicaties);
- Media/woordvoering NRC artikel over start participatie project.

Steyl - Maashoek

- Berichtgeving over voorbereidende werkzaamheden, via website en nieuwsbrief Dijkversterkingen;
- Plan bouwcommunicatie opgeleverd door aannemer;
- Werkafspraken gemaakt ter voorbereiding communicatietraject rondom start uitvoering.

Baarlo – Hout-Blerick

- Programma vastgesteld en gepubliceerd, zie:
<https://www.waterschaplimburg.nl/projectinformatie/projectennieuws/baarlo-hout-blerick/programma-vastgesteld/>;
- Kamerbrief Water en Bodem sturend is leidend. Dit betekent geen nieuwbouw op wooneiland – is gecommuniceerd naar de betreffende bewoners.

Belfeld

- Berichtgeving over ‘Projectplan Waterwet onherroepelijk’, via website en nieuwsbrief Dijkversterkingen.

Buggenum

- Aannemer gecontracteerd, zie:
<https://www.waterschaplimburg.nl/actueel/nieuws/@8058/aannemer-ontwerp-dijkversterking/>

Thorn – Wessem

- Communicatie over het archeologisch veldwerk.

Willem Alexanderhaven

- Berichtgeving terinzagelegging goedgekeurd projectplan Waterwet, via website en nieuwsbrief Dijkversterkingen;
- Gezamenlijk persbericht Provincie/Gemeente/Waterschap over verstrekte CEF-subsidie.
- Q&A Integraal Plan opgesteld voor intern gebruik.

Lob van Gennep

- Ondersteuning inloopbijeenkomst in Ven-Zelderheide: toekomstig dijktracé en maatregelen die het project neemt op het gebied van ruimtelijke kwaliteit;
- Persmoment verplaatsing voetbalclub Achates: beoogde nieuwe locatie gevonden. Project kan zo op huidige locatie een hogere en sterkere groene dijk aanleggen;
- Participatie vormgeven nieuw sportpark Achates: ondersteuning van diverse inloopbijeenkomsten en werksessies om gezamenlijk te werken aan indeling;
- Berichtgeving over bespreking landschap- en groencompensatieplan: bijeenkomst met partners en belangenorganisaties;
- Voorbereiding HWBP projectenboek: project Lob van Gennep aanleveren en dubbelinterview wethouder en projectmanager.

POV DGG

- Nieuwsbrief april;
- Artikel over DuurzaamheidsChallenge, in samenwerking met Neerlands Diep;
- Berichtgeving in nieuwsbrief HWBP over Kalk in klei.

Roerdelta

- Berichtgeving over start Verkenningfase en mogelijkheid om op de kennisgeving te reageren, via website en nieuwsbrief Dijkversterkingen van HWBP WL en gemeente Roermond;
- Stakeholdersanalyse gemaakt met gemeente Roermond en projectontwikkelaar Roerdelta voor ‘fase Stedenbouwkundig plan’ en ‘Verkenningfase VKA’;
- Start gemaakt met uitwerking communicatie/participatieplan voor bovengenoemde fases op basis van stakeholdersanalyse. Gemeente en Waterschap trekken hierin samen op.

Venlo 't Bat

- Geen communicatie acties in Q2-2023.

Zuidelijk Maasdal

- Aankondiging start verkenning Zuidelijk Maasdal: vormgeven van teksten, grafische middelen en afstemming met alle betrokken partners;
- Begeleiding communicatie tekenmoment startbeslissing door Minister en regio bestuurders.

8.2 Vooruitblik: wat gaan we doen in Q3-2023

In de zomermaanden werken we afwisselend aan de voorbereidingen voor het najaar: startmoment project Steyl/Maashoek, gunning aanbesteding Arcen, communicatiedoorkijk en participatiemomenten voor projecten in zowel verkenning als planuitwerking, bestuurlijk platform Masterclass, communicatie introductie Programmaplan, etc. We maken (hernieuwd) kennis met de HWBP communicatie adviseurs van de programmadirectie.

9 Lijst met afkortingen

- BAO – Bestuurlijken en Ambtelijke Opdrachtgevers
- BGT – Begeleidingsteam van HWBP
- BOK - Bestuursovereenkomst
- CEF-subsidie - Connecting Europe Facility-subsidie
- DGWB - Directoraat-Generaal voor Water en Bodem
- DO - Definitief Ontwerp
- ENW - Expertise Netwerk Waterveiligheid
- FTE - Fulltime Equivalent (aanduiding voor de omvang van personeel)
- GS - Gedeputeerde Staten (van de provincie)
- HWBP-WL – Hoogwaterbeschermingsprogramma Waterschap Limburg
- HWBP-NL – Hoogwaterbeschermingsprogramma Landelijk
- I&W – Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
- IB - Ingenieursbureau
- IBOI - Index Bruto Overheidsinvesteringen
- IPM - Integraal Projectmanagement
- IRM - Integraal Rivier Management
- K&L - Kabels en Leidingen
- KES - Klanteisenspecificatie
- Lob van Gennep | Planuitwerkingsfase
- MER - Milieueffectrapportage
- MIRT - Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
- MMVV - Meer Maas Meer Venlo
- ON - Opdrachtnemer
- OBOR - Ontwerp Beoordelings Onderhouds Richtlijn
- P50 - Een probabilistische mijlpaal die berekend is d.m.v. een 'Monte Carlo Analyse' en met een waarschijnlijkheid van 50% om op tijd te worden behaald
- P&C - Planning en Control
- PD HWBP - programmadirectie Hoogwaterbeschermingsprogramma
- PEW - Prognose Einde Werk (De verwachte totale kosten van een project, inclusief de kosten die al zijn gemaakt en toekomstige uitgaven).
- PM - Projectmanager
- POV-DGG - Projectoverstijgende Verkenning Dijkversterking met Gebiedseigen Grond
- PP - Projectplan
- PSU – Project startup
- Q1, Q2, Q3, Q4 Kwartalen
- RB – Een probabilistische mijlpaal die bepaald is d.m.v. een risicobuffer (tijdsbuffer die boven op de deterministische planning geplaatst wordt).
- RDM - Research, Development, and Manufacturing
- REA - Realisatie
- RKK1 - Rijkscoördinatieregeling 1
- RWS - Rijkswaterstaat
- SSK - Standaardsystematiek Kostenramingen
- TM - Technisch Manager
- UO - Uitvoeringsontwerp
- VKA – Voorkeursalternatief

- VO - Voorlopig Ontwerp
- VGR Voortgangsrapportage
- VTM-formulier – Verzoek tot Mutatie
- WBL - Waterschapsbedrijf Limburg
- WL - Waterschap Limburg
- WML - Waterleiding Maatschappij Limburg
- WBS - Work Breakdown Structure

10 Bijlage 1 Status lopende projecten

In deze bijlage is per project een actuele omschrijving van het lopende project opgenomen (exclusief afgeronde projecten). Daarbij is aangegeven welke mijlpalen er bereikt zijn in het betreffende kwartaal en welke activiteiten er op de planning staan voor het volgende kwartaal. Met een kleur is aangegeven wat de actuele status van het project is (zie ook 2.3 van het hoofdrapport).

	OK.
	Behoeft extra aandacht.
	Niet OK.
	Statusbeoordeling (nog) niet mogelijk.

NIEUW BERGEN | realisatiefase

Toelichting status

De status van dit project blijft groen en wijzigt daarmee niet ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage. Het geheel bevindt zich in de realisatiefase en verloopt voorspoedig. Echter door de uitspraak van de Provincie dat we wel vergunningplichting zijn i.r.t. stikstof, komt de factor tijd en daarmee de groene status, onder druk te staan.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- De tweede biedingsbrieven zijn naar enkele particulieren verstuurd;
- Op 5 april heeft de Raad van State zijn uitspraak gedaan op de beroepen op het PPW en deze zijn ongegrond verklaard;
- De geprogrammeerde subsidie van 2023 is gefactureerd bij het HWBP;
- Met behulp van de natuurdoel analyse (NDA) van Maasduinen wordt een passende beoordeling voor stikstof geschreven;
- Het eerste directie overleg met DZA heeft plaatsgevonden op 11 april;
- Ontwerpproces DO is opgestart met de aannemer. De stakeholders (Provincie, Gemeente, RWS, particulieren) worden meegenomen in dit proces;
- Er is een systeemtoets uitgevoerd bij de aannemer, hieruit zijn geen bevindingen naar voren gekomen;
- Er zijn conditionerende onderzoeken uitgevoerd door de aannemer;
- Keukentafelgesprekken hebben plaatsgevonden met stakeholders;

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Verder in overleg met de steenfabriek om te komen tot een vergunbare situatie m.b.t. lozing oppervlakte water;
- Uitzetwerkzaamheden van het nieuwe dijk- en K&L tracé met als doel de bewoners te informeren;
- Er is een bewonersbijeenkomst gepland op 28 september 2023;
- Grondverwervingsproces en gedoogprocedure voortzetten;
- Met BGT verder in gesprek over de afrekening van het werkpakket archeologie (onderdeel van de subsidiebeschikking);
- Vervolg aanpak bepalen en bespreken met Bevoegd Gezag nadat we het rapport ontvangen van het archeologisch onderzoek m.b.t. de vuursteenvindplaatsen;
- Met behulp van de passende beoordeling voor stikstof de vergunning aanvragen.
- Afronden van het DO en opstarten UO fase.

WELL | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van Well is gewijzigd van "verdient aandacht" naar "ok". Capaciteitissues zijn grotendeels opgelost en de review van het plan van aanpak van de planuitwerkingsfase is door BgT afgerond. Er ligt een basisontwerp welke gepresenteerd is aan de omgeving. Met de omgeving zijn inmiddels ook de gesprekken opgestart. Als vervolg op het basisontwerp is ook het ontwerpproces met het IB gestart. De zienswijze procedure is doorlopen en op dit moment wordt gewerkt aan een beantwoording van de ingediende zienswijzen.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Afronden review en opstarten interne besluitvorming indienen subsidieaanvraag bij HWBP;
- PSU met IB en start PU fase met o.a. start omgevingsproces;
- Start archeologisch onderzoek en inmeten van het gebied;
- Regelen betredingstoestemmingen laatste percelen;
- Vervolgstappen de Kamp en begraafplaatsmuur;
- Team op orde krijgen (capaciteit);
- Fundraising kasteel Well;
- Aanvullen KES beheerders en start KES omgeving;
- KES brug in gang gezet via RHDHV ism RWS en Provincie;
- Eerste bijeenkomst Omgevingswerkgroep;
- Ter inzagelegging VK, NRD en PP en inloopbijeenkomst omgeving op 12 april 2023;
- Startgesprek en locatiebezoek cie MER ikv advisering NRD;
- Werkbezoek minister incl. feestelijke ondertekening BOK Well (8/5);
- Eindgesprek met BgT gehad voor de review van Well;
- Memo ingediend bij BGT "archeologische vondsten van aanzienlijke omvang" tijdens de Planuitwerkingsfase KKG-risico aangevraagd;
- Diverse inkooptrajecten onderzoekstrajecten, ingenieurs- en adviesdiensten;
- Startoverleggen ontwerpproces omgeving;
- Opstellen basisontwerp;
- Voorbereiding ontwerpproces en besluiten Q3 en Q4 met RHDHV.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Begin juli het reviewdossier ter toets indienen;
- Keukentafel gesprekken voeren;
- Ontwerpsessies houden met bewoners(groepen), incl. inhoudelijke voorbereiding;
- Inkoopstrategie heroverwegen;
- Inkoopplannen opstellen voor De Kamp en REA-contract;
- Opstellen contracten De Kamp en REA-contract;
- Inkooptrajecten specialistische adviesdiensten;
- Vaststellen RKK1;
- Opstellen KES brug N270;
- Aanvullen KES beheerders;
- Inrichten relaties, GIS platform, werkatlas;
- Achterstand planning en werkpakketten RHDHV ingehaald;
- Nadere afspraken maken met shareholders stuurgroep over financiering PU-fase.

ARCEN | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van Arcen is gewijzigd in "verdiend aandacht". Er lopen met BGT gesprekken over de aantoonbaarheid van sober en doelmatig in het kader van een oplossing in glas versus een zelfsluitende kering. Het project laat hiervoor door een derde partij ramingen opstellen. Deze is opgesteld en gedeeld met BGT. In relatie tot de aanbesteding is de dialoofase met de drie geselecteerde partijen gestart en dialoogrondes zijn gehouden. Vanwege het stikstof problematiek zijn we inmiddels vertraagd met 2 maanden. Daarnaast heeft BGT wederom aanvullende vragen mbt glas vs zelfsluitende kering.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- De dialoofase 3 met de drie geselecteerde partijen heeft plaatsgevonden. Diverse Nota's van Inlichtingen verstrekt;
- In relatie tot stikstof heeft specialistisch overleg met de drie partijen plaatsgevonden. De resultaten hiervan nopen tot nadere aanpassingen aan aanbesteding en contract;
- Afronden contractraming en voor Arcen Midden vergelijk glas vs zelfsluitend (bepalen reële Delta);
- Verder opstellen planproducten met IB ten behoeve van terinzagelegging 4de kwartaal (versnelling 3 maanden tov planning);
- Gedeeltelijke afronding aanvullende conditioneringsonderzoeken, rest volgt naar verwachting Q4
- Opstellen en indienen projectovereenstemming diverse K&L loopt door Q3/Q4
- Opstellen eisen voor gemaal Lingsforterbeek;
- Vaststellen principeafspraken financiering met Rijk en WL over sectie 8;
- Informatieavond in Arcen (17/5);
- Opstellen integraal veiligheidsplan;
- Verlenging contract adviseur Omgevingsmanagement (Abel Knipping);
- Start grondverwervingsgesprekken Arcen Zuid, Noord en restanten Midden.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Inschrijving REA-contract;
- Beoordelen inschrijvingen REA-contract en opdragen 1-op-1 fase;
- Opstellen contractbeheersplan REA-fase;
- Uitwerken Arcen Midden glas of zelfsluitend;
- Ontwerpbesluiten voorbereiden tbv terinzagelegging Q4 (projectplan Waterwet, bestemmingsplan, vergunning Wnb gebieden/stikstof, ontjeffing Wnb soorten, leggerwijziging, omgevingsvergunning kap, melding Wnb kap bos (incl. compensatieplan voor soorten/gebiedenbomen)
- Opstellen en indienen projectovereenstemming diverse K&L;
- Afronden aanvullende conditioneringsonderzoeken (milieukundig, asfalt en archeologie);
- Afstemmen en opstart interne besluitvorming rond waterverdeling vispassage Lingsforterbeek i.r.t. afspraken met SLL;

VIERWAARDEN (waaronder Venlo-Velden) | verkenningsfase

Toelichting status

De status van dit project is groen. Het project bevindt zich aan het begin van de verkenningsfase. Het project omvat ruimtelijke ontwikkeling en versterking van de gebiedskwaliteiten in de uiterwaarden in Venlo-Velden, Lottum, Grubbenvorst en Hertogbroek (Arcen) in samenhang met verbetering van de waterveiligheid in de vorm van dijkversterking en rivierverruiming. In de verkenningsfase wordt het gehele projectgebied onderzocht omdat er sprake is van onlosmakelijk verbonden opgaven. Bij de start van de verkenning wordt voor het zicht op dekking van de maatregelen die volgen uit de voorverkenning rekening gehouden met ingrepen op beide oevers van de Maas. In ieder geval Venlo-Velden plus een van de uiterwaarden en dijken bij Horst aan de Maas. Aan het eind van de verkenning wordt, op grond van de resultaten en inzichten uit de verkenning, door partijen afgewogen of het blijft bij Venlo-Velden en Horst aan de Maas. Of dat een of twee van de andere uiterwaarden ook aangepakt gaan worden en zo ja, of deze direct doorgaan naar planuitwerking dan wel verderop in de tijd worden geprogrammeerd.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Verder opzetten bedrijfsvoering;
- Opstellen overeenkomsten traject uitbesteding diverse producten aan IB;
- Voorbereiding en houden 5-tal informatieavonden;
- Afstemming betrokken partners (voor)financiering verkenningsfase;
- Opstellen en afstemmen bestuursovereenkomst met betrokken partijen;
- Afstemming begeleidingsteam aanvraag subsidieverlening HWBP (bepalen spoor) / brede opzet aanvraag subsidieverlening (Joyce Vreede);
- Opstellen en afstemmen work breakdown structure (WBS) en werkpakketbeschrijvingen;
- Trechtersessies met de initiatiefnemers, gezamenlijk en afzonderlijk;
- Opstellen en afstemmen document Notitie van Uitgangspunten;
- Diverse inhoudelijke werkzaamheden.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Verder opzetten bedrijfsvoering;
- Opstellen plan van aanpak inclusief planning en (probabilistische) raming;
- Verder opstellen overeenkomsten en opstarten traject uitbesteding diverse producten aan IB;
- Voorbereiding en houden 5-tal inloopmomenten;
- Verdere afstemming betrokken partners (voor)financiering verkenningsfase;
- Verder opstellen en afstemmen bestuursovereenkomst met betrokken partijen;
- Verdere afstemming begeleidingsteam aanvraag subsidieverlening HWBP (bepalen spoor) / brede opzet aanvraag subsidieverlening (Joyce Vreede);
- Beoordeling dijkringen Grubbenvorst en Lottum wordt gezamenlijk opgepakt met projectteam Vierwaarden;
- Opstellen en afstemmen work breakdown structure (WBS) en werkpakketbeschrijvingen;
- Trechtersessies met de initiatiefnemers, gezamenlijk en afzonderlijk;
- Opstellen en afstemmen document Notitie van Uitgangspunten;
- Opstellen en afstemmen document Notitie Reikwijdte en Detailvorming;
- Diverse inhoudelijke werkzaamheden.

STEYL | realisatiefase

Toelichting status

De status van dit project blijft groen en wijzigt daarmee niet ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage. Het project verloopt volgens planning en binnen budget. Het project bevindt zich in de realisatiefase. Voor de financiering van de realisatie is de beschikking van het landelijk HWBP ontvangen.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Start realisatie (fase 1): inrichten bouwterrein, aanpassen steenbestorting en aanleg overstortleiding ter plaatse van oever en buitentalud;
- Ontvangen en beoordelen van nieuwe aangepaste versies van Definitief Ontwerp van de zelfsluitende kering en ondergrondse en bovengrondse infra;
- Voorbereiding en operationeel maken Systeemgerichte contractbeheersing (SCB);
- Afspraken gemaakt met ON en BGT inzake aankoop staal in relatie tot indexatieregeling;
- Afspraken gemaakt met ON inzake sanering aangetroffen bodemverontreiniging buitentalud (VTW);
- Afspraken gemaakt met ON en gemeente Venlo inzake pompvoorziening ter beheersing binnendijks waterbezwaar (geen verslechtering huidige situatie);
- Overeenstemming bereikt tussen ON en RWS inzake rivierkundige compensatieverplichting;
- Afronden minnelijke grondverwerving;
- Verkennende gesprekken tussen WL en ON inzake kansen tot het mogelijk versnellen van het bouwproces.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Aanleg nieuwe persleiding WBL, grondwerk buitentalud, aanleg nieuwe fietspad buitendijks;
- Afronden reviewproces Definitief Ontwerp zelfsluitende kering, ondergrondse infra en bovengrondse infra;
- Ontvangen en beoordelen Uitvoeringsontwerpen, werkplannen en keuringsplannen fase 1.

BLERICK – GROOT BOLLER | verkenningsfase

Toelichting status

In Blerick – Groot Boller moet een kering worden gerealiseerd. Aansluiting van de kering met de hoge grond is een uitdaging door het tussengelegen haventerrein. Het project bevindt zich in de verkenningsfase. In Q2-2022 is in het kader van de (her-/)opstart van de verkenningsfase een Plan van Aanpak opgesteld om inzichten te verkrijgen ten aanzien van inhoudelijke opgave, geld, tijd, risico's, etc. Ook is inzicht verkregen in de benodigde capaciteit om het project door te starten.

De HWBP-verkenningsfase voor dit dijktraject liep vanaf 2017 mee in de gecombineerde MIRT-Verkenning Meer Maas Meer Venlo (MMMV). In Q1-2019 is de beëindigingsovereenkomst MMMV door de minister en regiopartijen ondertekend. De verkenning voor dijktraject Blerick Groot-Boller wordt door het waterschap hervat, in nauwe samenwerking met gemeente Venlo, die inmiddels de havenvisie formeel heeft vastgesteld. In verband met de keuze om traject Venlo-Velden op te pakken onder Vierwaarden én het besluit om Blerick - Groot Boller apart op te pakken, moet er een plek binnen het HWBP-programma geregeld worden waarbinnen dit traject wordt opgepakt. In verband met prioriteitsstelling is dit naar achteren geschoven. In Q3-2023 wordt besloten of en hoe Grootboller binnen het programma wordt opgepakt.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Geen ontwikkelingen.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Geen ontwikkelingen.

BAARLO – HOUT-BLERICK | planuitwerkingsfase

Toelichting status

Het traject behoudt de groene status. De projectmijlpaal “Voorkeursbesluit” van Q1-2023 is gehaald. Op 13 juni is de bestuursovereenkomst door de diverse bestuurlijke organen getekend.

Wat is er gedaan in Q2-2023

Afronding verkenning & BOK

- Afronding van het Programma, PlanMER (met een 'globale' Passende beoordeling) & Nota van Antwoord. Deze zijn vastgesteld in stuurgroep op 10-mrt jl.;
- De bestuursovereenkomst is uitgewerkt, vastgesteld in de stuurgroep en op 13 juni getekend en een persmoment heeft plaatsgevonden;
- Het opstellen van kennisgeving t.b.v. publicatie in Staatscourant & Waterschapsblad;
- Gate Review (door Delta Review) heeft plaatsgevonden.

Subsidieaanvraag planuitwerking

- Planning en risicodossier zijn definitief gemaakt, incl. de PPI analyse en PPI memorandum;
- De SSK PU kostenraming en kostennota is gereed gemaakt;
- PvA PU-fase Baarlo (t.b.v. de subsidieaanvraag HWBP) is afgerond;
- Kwaliteitstoets/review subsidiedossier (collegiale en externe review van de subsidieaanvraag producten);
- Review door het begeleidingsteam van subsidieaanvraag heeft plaatsgevonden en eerste bevindingen zijn teruggekoppeld.

Start planuitwerking

- Het Participatie- en communicatieplan (zowel het hoofddocument als de projectspecifieke uitwerking van 6-9 maandelijkse vooruitzicht) zijn opgesteld;
- De "randvoorwaarden" wooneiland zijn gedefinieerd;
- Juridische analyse Didam-arrest m.b.t. de herbouwlocaties is afgerond;
- Ruimtelijke analyse kansrijke bouwgronden m.b.t. herbouwlocaties is opgestart;
- PvA/aankoopplan vastgoed (verwerving woningen Laerbroeck) is opgesteld. De verkennende (keukentafel) gesprekken 'hebben plaatsgevonden. Tevens zijn de factsheets t.b.v. minnelijke verwerving woningen Laerbroeck opgesteld.

Wat gaan we doen in Q3-2023

Afronding verkenning & BOK

- Afsluiten financiële administratie verkenningsfase;
- Bestuursovereenkomst doorvertalen naar financieringsovereenkomst t.b.v. Kwelgeulen. - Afsluiten financiële administratie verkenningsfase;
- Bestuursovereenkomst doorvertalen naar financieringsovereenkomst t.b.v. Kwelgeulen.

Subsidieaanvraag planuitwerking

- Review bevindingen verwerken tot definitieve subsidie aanvraag;
- WL-besluitvormingstraject inzake subsidieaanvraag.
- Aanvraag en start toets Subsidieverlening PU-fase.

Start planuitwerking

- Conditionerende onderzoeken (flora & fauna jaarrond);
- Ruimtelijke onderbouwing (stedenbouwkundig plan exploitatieplan);
- KES ophalen;
- Opdracht aan IB voor diverse onderdelen plan uitwerking voor beekherstel;
- Haalbaarheidstudie kwelgeulen (kansrijkheid en onderzoek voor extra kwelgeulen), opdracht verstrekking aan IB en start met plaatsen peilbuizen;
- Varianten studie wooneiland, participatie bijeenkomsten;
- Informatie avond planstudie over aanpak, planning en participatie.

BELFELD | realisatiefase

Toelichting status

Eerder in de planuitwerkingsfase heeft de planning van het project vertraging opgelopen. Dit komt vanwege aanpassingen in het ontwerp welke het gevolg zijn van werkzaamheden in het kader van de bestuursopdracht Waterveiligheid (in opdracht van Provinciale Staten). Doordat het project vertraging opliep kwam ook het budget onder spanning te staan. De extra kosten en vertraging zijn inzichtelijk gemaakt en meegenomen in de subsidieaanvraag voor de Wijzigingsbeschikking voor de planuitwerkingsfase Tranche 1. De aanvullende beschikking is in Q4-2021 ontvangen en de status van het project is sindsdien groen. De planning realisatiefase is in detail uitgewerkt t.b.v. de subsidieaanvraag realisatiefase en de probabilistische planning is doorgerekend. T.o.v. de vorige rapportage is er een half jaar extra genomen voor uitwerken DO, UO en aanvragen van de vergunningen. Er is bewust gekozen om een forse ontwerpogave in de D&C aanbesteding bij de markt te leggen waarvoor extra tijd is ingeruimd. Daarnaast is de doorlooptijd uitvoering verlengd naar 2 laagwaterseizoenen waarbij met name de uitvoeringsduur van de harde kering bepalend is. Tevens is t.b.v. de subsidieaanvraag voor de realisatiefase de raming geactualiseerd. De raming komt uit op €19,2 M€. De belangrijkste redenen van de stijging van de raming voor de subsidieaanvraag naar €19,2 mln. tov de raming OPPW van €15,2 mln zijn:

1. De indexering van juli 2021 naar januari 2023;
2. de uitwerking van de engineeringskosten opdrachtnemer (eerder 10% van de voorziene bouwkosten);
3. de objectoverstijgende risico's (eerder percentage en nu onderbouwd met een risicodossier en doorgerekende probabilistische planning).

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Opstellen van een contractbeheersplan, als onderdeel van de afspraken met HWBP zal dit plan met het BGT worden besproken;
- Het Plan van aanpak voor de subsidieaanvraag realisatiefase is besproken met BGT en akkoord bevonden;
- Het definitieve Plan van aanpak subsidieaanvraag realisatiefase is vastgesteld door DB en verstuurd naar het HWBP;
- Het uitvoeren van proefsleuven K&L en voorbereidingen aanpassingen K&L categorie 1 door Waterschap vooruitlopend op de dijkversterking;
- De inschrijvingsfase van de aanbesteding is gestart met een bijeenkomst met veldbezoek en individuele en schriftelijke inlichtingen;
- Aanvullende geotechnische en milieukundige onderzoeken zijn uitgevoerd om inschrijvers een beter beeld te geven van de kwaliteit van de bodem en oeverbescherming;
- Minnelijke grondverwerving is op gang, de eerste formele biedingen zijn gedaan en opgenomen in de gronddossiers;
- Er is overeenstemming bereikt met de gemeente Venlo over financieringsafspraken voor de samenloop van de reconstructie van de Rijksweg Zuid en de dijkversterking. De gemeente legt het gedeelte van de dijk aan ter plaatse van de kruising van de dijk met de rijksweg;

- Conform afsprakenkader HWBP is er afstemming geweest met RWS inzake steenbestorting ter voorkoming van zettingsvloeiing. RWS heeft standpunt ingenomen niet aanspreekbaar te zijn voor (co)financiering van steenbestorting. Deze kosten zijn ook niet subsidiabel vanuit HWBP. Uitgangspunt is dat deze kosten voor rekening van Waterschap Limburg komen en worden binnen de financiële draagkracht (weerstandvermogen) van het programma opgevangen. er vindt nog nadere afstemming plaats met RWS;
- Er zijn binnen de gestelde termijn geen beroepen aangetekend op het Definitieve projectplan Waterwet. Daarmee is het Projectplan Waterwet onherroepelijk.

Wat gaan we doen in Q3–2023

- Beoordelen inschrijvingen en bekendmaking voornemen tot gunning realisatie dijkversterking;
- Afronden contractbeheersplan;
- Besluitvorming Plan van Aanpak subsidieaanvraag realisatiefase door HWBP;
- Verleggen WBL persleiding en gestuurde boringen WML-leidingen Rijksweg Zuid.

BUGGENUM | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van dit project is groen. Huidig inzicht is dat de planuitwerkingsfase ruim anderhalf jaar langer duurt dan conform de beschikking voor de Planuitwerkingsfase van Buggenum was voorzien. De meerkosten hiervan zijn €1,5 miljoen en hiervan is €1,2 miljoen uit het weerstandsvermogen van het programma gedekt en voor de resterende 3 ton heeft het project een taakstellende opdracht.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Diverse afstemmingsgesprekken hebben plaatsgevonden met het BGT;
- De tweede dialoogronde met de drie gegadigden heeft plaatsgevonden in de eerste week van april;
- Inschrijvingen van de gegadigden zijn op 16 mei ontvangen, de inschrijvingen zijn beoordeeld en de voorlopige gunning heeft op 5 juni plaatsgevonden;
- Onderzoek naar pipingmaatregelen is uitgevoerd met als doel het ruimtebeslag zo snel mogelijk duidelijk te krijgen.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Definitieve gunning zal plaatsvinden op 4 juli, dit is tevens de start van het tweefasen contract. Er wordt een persmoment gekoppeld aan dit tekenmoment;
- Overdrachtdossier in orde maken voor de IPM rollen TM en MBP, welke na de definitieve gunning worden ingevuld door ON;
- De startbijeenkomst met de aannemer staat gepland op 4 juli;
- De tekeningen worden definitief gemaakt en dan kan het minnelijke grondverwervingstraject worden opgestart;
- Kennisgeving participatie in het kader van de omgevingswet zal worden gepubliceerd.

THORN-WESSEM | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van het project is groen. De planuitwerking is weliswaar vertraagd t.o.v. de huidige planning, maar dit leidt vooralsnog niet tot budgetoverschrijding. Het project is in Q2-2023 organisatorisch overgedragen van IPM-team A naar IPM-team C.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Op 13 april 2023 heeft de overdracht plaatsgevonden van het project Thorn-Wessem van Cluster A naar Cluster C;
- Voorafgaand en na dit overdrachtsmoment heeft er afstemming plaatsgevonden tussen de clusters en de IPM rolhouders;
- De geprogrammeerde subsidie van 2023 is gefactureerd bij het HWBP;
- Uitvraag archeologie is gedaan en er is gestart met de betredingstoestemming;
- Het geo- en milieutechnisch onderzoek is afgerond en we zijn in afwachting van de rapportage;
- Het Flora & Fauna onderzoek (jaarrond) loopt;
- Er is op basis van het strategisch inkoopplan gestart met het uitwerken van een plan van aanpak voor een aanbesteding op basis van het model van een vroege marktbenadering;
- De aanbesteding voor de ingenieursbureau's op basis van de ROK IB is afgerond. Voor Thorn-Wessem zal WSP/Kragten het projectteam tijdens de planfase gaan ondersteunen als Ingenieursbureau Opdrachtgever (IBOG);
- Met de combinatie WSP/Kragten heeft op 7 juni een startgesprek en op 19 juni een nadere kennismaking en veldbezoek plaatsgevonden.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- In juli is er een ambtelijke afspraak gepland met de gemeente Maasgouw m.b.t. het Gebiedsplan;
- Het overleg met de stuurgroep van het project (bestaande uit WL, Gemeente, Provincie, RWS, Ministerie) is verplaatst van eind juni naar begin november. In dit overleg zal de nieuwe bestuurder WL worden voorgesteld;
- Vaststellen welke onderdelen uit het Gebiedsplan kunnen worden opgenomen in de planproducten;
- Met het IBOG starten met de planning voor de planproducten, VO en DO.
- Als onderdeel van de overdracht is de deterministische planning herijkt en in Q3 gaan we deze verder uitwerken, ook wordt deze gestaafd op basis van het plan van aanpak van het IBOG;
- De deterministische planning wordt doorgerekend naar een probabilistische planning om de nieuwe mijlpalen te bepalen;
- Eerder is geconstateerd dat er een dekkingstekort is van 1,6 miljoen bij een gemiddelde beekbreedte van 25 meter. We gaan verder onderzoeken hoe we dat tekort kunnen opvangen, waarbij wordt gekeken naar de samenhang met het Gebiedsplan van de gemeente en eventuele alternatieve subsidie mogelijkheden.

WILLEM ALEXANDERHAVEN | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van dit project blijft voor deze rapportageperiode geel. Het behandelen van de ingediende zienswijzen op het Ontwerp Projectplan Waterwet is klaar en verwerkt in het Definitieve projectplan Waterwet dat in december 2022 door GS is goedgekeurd. Vanwege de aard en omvang van de zienswijzen is een Raad van State procedure in de planning opgenomen waardoor het project vertraagt en het budget onder druk komt te staan.

Voor de Willem-Alexanderhaven is een Voorkeursalternatief vastgesteld op basis van de ligging van de huidige primaire keringen. Het Voorkeursalternatief is de basis voor het opgestelde Projectplan Waterwet en voorziet niet in het bieden van hoogwaterbescherming voor alle in de haven gevestigde bedrijven. In februari 2021 hebben de buitendijks gelegen bedrijven in een intentieovereenkomst afspraken gemaakt met de gemeente Roermond, Provincie Limburg en Waterschap Limburg over de uitvoering van aanvullende maatregelen. In een parallel spoor wordt een oplossing onderzocht waarbij, complementair aan het uitgewerkte Voorkeursalternatief en de daarmee geboden hoogwaterbescherming, een Integraal Plan wordt opgesteld waarmee ook voor de in het VKA buitendijks blijvende bedrijven perspectief ontstaat op hoogwaterbescherming. De uitwerking van de aanvullende maatregelen loopt niet meer parallel met de planuitwerking van het Voorkeursalternatief.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- De Verklaring van geen Bedenkingen van de gemeente Roermond is ontvangen waarna het goedgekeurde definitieve projectplan Waterwet VKA 15 juni 2023 ter inzage is gelegd.
- Startoverleg en voorbereiding minnelijke grondverwerving VKA.
- Er wordt door de bedrijven gewerkt aan het opstellen van een Ontwerp Projectbesluit voor het Integraal Plan, wat complementair is aan het definitieve Projectplan Waterwet VKA.
- Samen met de gemeente Roermond, de provincie Limburg en de “buitendijkse” bedrijven verenigd in de Port of Roermond, wordt gewerkt aan een Business case voor het Integraal Plan, daarvoor wordt ook gekeken naar wijze van aanbesteding, borging gebruiksfase e.d.;
- KES Waterschap (klanteisen bieb) is verstrekt aan bedrijven t.b.v. implementatie in Integraalplan;
- Er heeft een KES-sessie plaatsgevonden te behoeve van Integraalplan en georganiseerd namens de bedrijven. Hierbij zijn breed vertegenwoordigers van de lijnorganisatie van het waterschap aanwezig geweest. Het integraalplan is toegelicht en er is een eerste inventarisatie gemaakt van KES eisen die het Waterschap aan het Integraal Plan stelt.
- PM en TM hebben deelgenomen aan een risicosessie over technische aspecten georganiseerd door bedrijven t.b.v. integraalplan;
- Afstemming met DGWB inzake verzoek aanpassen van het tracé van dijktraject 76-1 t.b.v. Integraalplan. De minister heeft besloten om dit verzoek niet te honoreren en daarmee, tov VKA, geen extra primaire keringen toe te staan. De minister heeft wel aangegeven open te staan voor een andere invulling van het Integraal plan zonder primaire keringen. Met het besluit van de minister komt de haalbaarheid van het Integraalplan onder druk te staan omdat alternatieven voor juridische complicaties zorgen.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Voorbereiding en opstarten gesprekken met bedrijven inzake minnelijke grondverwerving VKA;
- Heropstarten KES-gesprekken stakeholders VKA;
- Analyseren ingediende beroepszaken t.a.v. Definitief Projectplan Waterwet (VKA) en voorbereiden verweerschriften;
- Afstemming met betrokken partijen en DGWB t.a.v. oplossingsrichtingen Integraal Plan
- Actualisatie raming VKA.

LOB VAN GENNEP | planuitwerkingsfase

Toelichting status

De status van dit project is groen. Het project bevindt zich in de planuitwerkingsfase. Het project omvat de versterking en aanleg van dijken over een gevarieerd traject van bijna 16 km met daarnaast een pakket aan ruimtelijke en rivierkundige maatregelen. De aanpak voor de planuitwerking is erop gericht om te komen tot een goede en zorgvuldige uitwerking van de verschillende ontwerpopgaven, mét de omgeving. De planuitwerkingsfase eindigt in de tweede helft van 2025 met het projectbesluit voor de dijkversterking.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Onderdeel van het project is de verplaatsing van het sportterrein van V.V. Achates, om op de huidige locatie hiervan ruimte voor de rivier te creëren, natuurontwikkeling mogelijk te maken en de dijkversterking uit te kunnen voeren in de vorm van een groene dijk. De beoogde locatie voor V.V. Achates is bekend en kenbaar gemaakt via een persgesprek, persbericht, nieuwsbrief en bewonersbrief. In werkgroepbijeenkomsten met leden van Achates is inbreng opgehaald voor de indeling van het sportcomplex, de inrichting van de kantine en de buitenruimten door te nemen. Een tweetal inloopbijeenkomst hebben plaatsgevonden om de burens van de nieuwe locatie en andere inwoners van Ottersum te informeren, te betrekken in het proces en om aandachtspunten voor de verdere uitwerking op te halen.
- Voor het deelgebied Ven-Zelderheide is in mei een inloopbijeenkomst gehouden om de inwoners bij te praten over de stand van zaken van het dijktracé en de bijbehorende ruimtelijke maatregelen.
- De resultaten van diverse technische onderzoeken die in het veld en in het laboratorium zijn uitgevoerd zijn geïnterpreteerd en vertaald naar aangescherpte uitgangspunten voor het dijkontwerp. Op basis hiervan is een vervolgstap gezet in het verdere ontwerp van de dijkversterkingsmaatregelen.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Op 5 juli komt de Stuurgroep Lob van Gennep bij elkaar. De bijeenkomst staat in het teken van kennismaking in verband met de nieuwe samenstelling sinds de verkiezingen. Met een veldbezoek wordt een aantal locaties in het projectgebied bezocht.
- Voor de verplaatsing van V.V. Achates worden verschillende werkgroepen en inloopbijeenkomsten gehouden, om terugkoppeling te kunnen geven over de verwerking van de ontvangen input in het verdere ontwerp. De procedure voor de bestemmingsplanwijziging die nodig is om het sportpark op de nieuwe locatie te kunnen realiseren, wordt voorbereid.
- Als onderdeel van het ontwerp- en participatieproces vinden gesprekken plaats met inwoners nabij de dijken in het Maas- en Niersdal en met stakeholders als Staatsbosbeheer en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. In september wordt een inloopbijeenkomst gehouden in Milsbeek voor het deeltraject Bloemenstraat.
- Op 30 september 2023 houdt het project een Open Dag voor bewoners en belangstellenden, waarbij niet alleen de dijkversterking, maar ook de ruimtelijke maatregelen als wandelroutes en het delen van de opgedane kennis over het gebied centraal staan.

POV-DGG (Projectoverstijgende Verkenning Dijkversterking Gebiedseigen Grond)

Toelichting status

De status van het project is groen. Het project verloopt volgens planning en binnen budget. Er zijn geen aandachtspunten m.b.t. risico's. De vooraf ingeschatte risico's zijn beheerst met de projectaanpak. Om de doelstelling te kunnen realiseren lag de focus van de POV-DGG op twee thema's: een technisch kader en een kansenscan. Het technisch kader geeft de ontwerper de informatie die nodig is om met gebiedseigen grond een veilige dijk te ontwerpen. De kansenscan is gericht op het inventariseren en bij elkaar brengen van opgaven en bijbehorende gebiedspartners in de buurt van een dijkversterking en hoe de grondbalans daarmee lokaal kan worden gesloten. Deze producten zijn gereed en opgeleverd. We zijn dit extra jaar (Fase 3) bezig met het implementeren van deze producten en het verder brengen van de cultuurverandering om van richtlijn gestuurd ontwerpen naar grondgestuurd ontwerpen te gaan.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- De duurzaamheidschallenge is afgerond met een slotbijeenkomst waarbij, op uitnodiging van deelnemende teams, ook externe stakeholders zijn aangesloten om deel te nemen aan de challenge en zo deelgenoot te worden van de uitdaging om meer met gebiedseigen grond te doen;
- Met de opbrengst van de sessie met bestuurders uit de omgeving Venlo is een opzet gemaakt om met Meanderende Maas, Veilige Vecht en Vierwaarden het gesprek aan te gaan om de 10 issues en mogelijke oplossingen voor integrale projecten verder uit te diepen;
- de nieuwsbrief voor de zomer is voorbereid om begin juli te versturen;
- De intentieverklaring rondom het promoten van het civieltechnisch onderwijs in het algemeen en de RDM-faciliteit voor kleinschalig onderzoek in het bijzonder is opgesteld en afgestemd met de betrokken partijen;
- we zijn gestart met het uitwerken van een afsluitend symposium;
- met het Havenbedrijf Rotterdam, Grip op grond, Sterke Lekdijken en diverse andere projecten zijn gesprekken gevoerd om de mogelijkheden voor gebiedseigen grond te verkennen;
- de eerste documenten zijn op de wiki geplaatst.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- De laatste documenten worden op de DIV wiki geplaatst;
- De intentieverklaring rondom het promoten van het civieltechnisch onderwijs in het algemeen en de RDM-faciliteit voor kleinschalig onderzoek in het bijzonder wordt verder afgestemd met de betrokken partijen;
- Wij gaan een aantal werksessies organiseren rondom het thema van de 10 issues bij Integrale projecten waarbij we behalve Meanderende Maas, Veilige Vecht en Vierwaarden ook andere projecten betrekken;
- Wij werken het afsluitend symposium in oktober/november verder uit zodat we na de zomer de uitnodiging kunnen versturen;
- Met Neerlands Diep, LEF en HWBP bekijken we de mogelijkheden om nog een tweede duurzaamheidschallenge te organiseren;
- Met HWBP stemmen we af hoe de kennisontwikkeling van de POV-DGG een plek krijgt zodat het gebruik van gebiedseigen grond ook na 2023 verder wordt benut en ontwikkeld.

INNOVATIEPROJECTEN

Glazen waterkering

Onderzocht wordt of conform de Nederlandse normering glazen waterkeringen kunnen worden toegepast op plaatsen waar een permanente ondoorzichtige kering ruimtelijk niet in te passen is. Tevens wordt het ontwerpinstrumentarium ontwikkeld. Concreet wordt bekeken of deze keringen inpasbaar zijn in Belfeld, Baarlo Hout-Blerick en Arcen. In Arcen wordt ook gekeken naar een zelfsluitende kering in plaats van glas.

De eindrapportage van TNO geeft de ontwerpmethodiek, maar ook 3 kennisleemtes. Zo heeft de watercrisis van juli 2021 een mogelijk nieuw inzicht gegeven in de verwachte stootbelasting. In overleg met het Ingenieursbureau, Adviesteam Dijkontwerp (ADO) én het HWBP-NL is daarom besloten om deze 3 kennisleemtes nog in te vullen door middel van een nieuwe opdracht aan TNO.

Het extra budget dat nodig is voor aanvullend onderzoek maakt onderdeel uit van de herziene subsidieaanvraag innovaties tranche 1 (oktober 2021). In het Q3-2021 is de herziene subsidieaanvraag HWBP-NL tranche 1 opgesteld en afgestemd met het Begeleidingsteam (BGT) 16/19 Bijlage 1 VGR HWBP Q3-2022 van het HWBP-NL. De formele aanvraag is in Q2-2022 ingediend bij het BGT HWBP-NL. Op 8 juni 2022 is de wijziging op de subsidieverlening innovatie toegekend.

In Q1-2022 is een offerte ontvangen van TNO voor het invullen van de kennisleemtes. Deze offerte ging echter het beschikbare budget te boven. In Q2-2022 en Q3-2022 is getracht tot een opdracht aan TNO te komen maar dat is niet gelukt door capaciteitsgebrek bij TNO. Nieuwe inzichten m.b.t. het Bouwbesluit hebben kansen gegeven om de kennisleemte eenvoudiger in te vullen zonder het uitvoeren van een complete kalibratiestudie. ADO is benaderd om hier een advies voor te schrijven.

ADO heeft een adviesmemo geschreven over de invulling van de ontwerpmethodiek. Op basis hiervan is opnieuw aan TNO een offerte gevraagd deze op te stellen. Nu viel de offerte ruim binnen het budget. De opdracht is aan TNO verstrekt en de oplevering van de ontwerpmethodiek heeft in Q2-2023 plaats gevonden. Het project is hiermee afgerond.

Toepassing van GCL's (betonietmatten op dijken)

Het toepassingsgereed maken van GCL's op dijken en voorland ter vervanging van klei. Deze techniek wordt in Duitsland al decennia toegepast, met name op projectlocaties waar weinig of geen goede klei beschikbaar is. De toepassing levert een kostenbesparing op en een duurzaamheidswinst, snellere bouwtijd met minder hinder. Deze innovatie past in het grondgestuurd ontwerpen en is een pilotproject binnen de POV-DGG en het project Beesel.

Op dit project heeft een kleine overschrijding plaatsgevonden die is rechtgezet in de herziene subsidieaanvraag tranche 1 (oktober 2021). Tevens is hierin aanvullend budget aangevraagd voor afrondende werkzaamheden m.b.t. de OBOR (Ontwerp Beoordelings Onderhouds Richtlijn) en de pilot in Beesel.

In Q4-2021 is voor de OBOR een advies aangevraagd bij het ENW (Expertise Netwerk Waterveiligheid). Dit advies is op 31 maart 2022 ontvangen. De ENW ziet het document meer als praktische handreiking dan als OBOR. Met het HWBP-NL afgestemd wat de wensen zijn m.b.t. het voldoen aan een OBOR. Besloten is dat dit nu niet door WL wordt ingevuld omdat de handleiding volstaat voor de Limburgse situatie. Dit is ook afgestemd intern WL met Areaal en Beoordeling.

Gevolg is dat deze twee opmerkingen van het ENW nu niet verwerkt worden: a) onvoldoende aansluiting op het BOI en b) stabiliteit van een bloot liggend GCL. Ook voor de status “handreiking” zijn in Q4-2022 aanpassingen aan het document doorgevoerd. Deze actie loopt door in Q1-2023. Tegelijk met de verwerking van het ENW-advies zijn ook de ontwerp- en realisatie-ervaringen vanuit het project Beesel opgenomen en verwerkt in Q3 en Q4 van 2022. De Handreiking is opgeleverd in Q2-2023. We gaan nu in Beesel een fase van monitoring in die ca. 3 tot 5 jaar zal duren.

Toepassing van in situ GeoCrete grondstabilisatie

Door het in situ stabiliseren van grond met GeoCrete als bindmiddel is het niet nodig om grondstoffen van elders aan te voeren. Specifiek wordt gekeken naar de toepassing op de kruin als fundering en/of toplaag van de onderhoudsweg i.p.v. de conventionele halfverharding. In combinatie met de toepassing van een GCL op de dijk levert in situ grondstabilisatie een win-win omdat voor de GCLtoepassing een zeer erosiebestendige toplaag nodig is die met GeoCrete verkregen kan worden. De toepassing is overal mogelijk, levert een kostenbesparing op, duurzaamheidswinst en een snellere bouwtijd. Voor GeoCrete liep ook een pilot bij het project Beesel, deze is inmiddels afgerond.

Een bredere toepassing van GeoCrete voor andere faalmechanismen dan erosie van de kruin en piping kan niet verder worden beschouwd. Hierdoor wordt een deel van het budget overgehouden. In Q3-2021 is opdracht gegeven voor het uitvoeren van het verouderingsonderzoek (literatuur en lab proeven). In Q4-2021 is het resultaat van de verouderingsproeven opgeleverd. Resultaat leidt niet tot afzien van de toepassing in Beesel.

In Q3-2022 is de uitvoering van Beesel afgerond. Leerervaringen met de toepassing van GeoCrete in combi met een GCL zijn opgenomen in de Handreiking. In Q4-2022 is aangevangen met het opstellen van het samenvattende eindrapport betreffende GeoCrete toepassingen in waterkeringen. Hierin worden ook de ontwerp- en realisatie-ervaringen vanuit Beesel opgenomen. Het samenvattende eindrapport GeoCrete zal in Q3-2023 worden geschreven bij voldoende beschikbare tijd. Daarna is het project afgerond. We gaan nu in Beesel een fase van monitoring in, ook van de GeoCrete, die ca 3 tot 5 jaar zal duren.

Zelfsluitende kering Steyl

Aangezien deze innovatie onderdeel uitmaakt van de dijkversterking Steyl-Maashoek wordt hier niet apart over gerapporteerd.

ROERDELTA | verkenningfase

Toelichting status

In dit HWBP project gaat het om versterking van 1,7 kilometer van het zuidelijke deel van dijktraject 76-1 met daarin ook de dijkversterking van de Groene Overlaat. De waterkeringen in dit dijktraject zijn namelijk te laag om te voldoen aan de nieuwe veiligheidsnorm. De gemeente heeft de stedenbouwkundige ontwikkeling in het gebied vormgegeven in een samenwerking met projectontwikkelaar 'De Roerdelta Ontwikkelingsmaatschappij BV'. Fase 1 is afgerond en de huidige opgave is gericht op Fase 2 en betreft de realisatie van o.a. 400 woningen. Fase 3 betreft de (her)ontwikkeling van de jachthaven 'La Bonne Aventure'. De gemeente Roermond heeft de ambitie om van Roerdelta Fase 2 de missende schakel te maken tussen stad en water.

Door de waterveiligheidssopgave en de gebiedsontwikkelingsopgave te combineren wordt ingezet op een optimale ruimtelijke inpassing van de waterkering in het gebied. Tijdens het opstellen van de subsidieaanvraag verkenningfase in 2023 zal de planning in meer detail worden opgesteld. In de VGR Q1-2023 is de raming aangepast aan de kentallenraming die is opgenomen in het VTM-formulier Q2-2023 HWBP tbv de programmering HWBP. Voor de subsidieaanvraag zal ook de raming voor de verkenningfase worden bijgesteld.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Start opstellen plan van aanpak subsidieaanvraag verkenningfase;
- Start verkenningfase voor het uitwerken van een vast te stellen VKA waarbij de inspanningen erop worden gericht om gelijk op te lopen met de voortgang en besluitvorming van gemeente Roermond m.b.t. het Stedenbouwkundig Ontwerp;
- Kennisgeving start verkenningfase en mogelijkheid tot participatie is gepubliceerd;
- Periodiek overleg met de Gemeente Roermond en Projectontwikkelaar (RDOM);
- Overleg en afstemming met Bevoegd Gezag over te doorlopen wettelijke procedures i.r.t. tot het Projectbesluit;
- Technische inventarisatie van mogelijke issues o.b.v. de concept stedenbouwkundige schetsen incl. afstemming met partners (gemeente Roermond en projectontwikkelaar RDOM);
- Brainstormsessie om te bepalen wat de positie van de groene overlaat is i.r.t. de Roerdelta.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Indienen en bespreken 90% versie plan van aanpak subsidieaanvraag verkenningfase met het BGT HWBP;
- Verdere uitwerking en verdieping van varianten, incl. opstarten benodigde onderzoeken.

ONTWIKKELING KWALITEITSMANAGEMENT HWBP

Toelichting status

In 2019 is er gekozen voor een Programmatische aanpak van de hoogwaterbeschermingsopgave. Een belangrijk onderdeel van deze programmatische aanpak is het opstellen en managen van de programma- en projectprocessen. Deze processen ordenen de activiteiten binnen het programma en de projecten en maken duidelijk wie in de organisatie, wat, wanneer en op welke manier moet doen. Daarnaast bieden processen de mogelijkheid om leerervaringen en kennis vast te leggen. Kortom, processen dragen bij aan uniformiteit en kwaliteit. Om dit naar een volgend niveau te tillen is in het najaar van 2022 gestart met het opzetten van kwaliteitsmanagement binnen het HWBP-WL. Dit heeft als primair doel om nog beter in control te komen door de programma- en projectprocessen te verbeteren, te ordenen en waar nodig (opnieuw) op te stellen. Tevens wordt hierdoor nog duidelijker welke resultaten uit de programma- en projectprocessen voort moeten komen en dat helpt het project- en programmamanagement om nog beter te sturen op:

- de activiteiten van de programma- en projectonderdelen; wie, wat, wanneer en op welke manier moet doen;
- de (uniforme kwaliteits)eisen die worden gesteld aan producten en diensten die voortkomen uit de activiteiten van de programma- en projectonderdelen;
- de onderlinge samenhang van de programma- en projectprocessen;
- de aanhaking van de programmaprocessen op de hoofdprocessen van de lijnorganisatie.

Wat is er gedaan in Q2-2023

In het tweede kwartaal van 2023 is het Plan van Aanpak Kwaliteitsmanagement incl. de bijbehorende planning uitgebreid met een 0-meting. Er is een externe consultant ingehuurd die de Kwaliteitsmanager van het HWBP-WL heeft geholpen om de 0-meting uit te voeren. Het doel van de 0-meting is tweeledig:

1. Concreet in beeld brengen wat binnen WL aan kwaliteitsmanagement wordt gedaan;
2. Een review van 3 recent afgesloten projectfasen om in kaart te brengen in hoeverre de IPM-Teams aan kwaliteitsmanagement hebben gedaan (hebben ze conform plannen, processen, procedures gewerkt).

Deze 0-meting geeft inzicht in de huidige situatie, laat de effectiviteit en borging van bestaande processen zien en identificeert eventuele best-practices. De 0-meting is dus een belangrijke basis voor het opzetten van de visie en strategie voor de verbetering van kwaliteitsmanagement binnen HWBP-WL. De 0-meting heeft inmiddels plaatsgevonden en de resultaten worden de komende tijd uitgewerkt. Verder zijn er enkele quickwins behaald, zoals een vernieuwde WBS voor het programmateam en een tijdelijke/concept procesbibliotheek.

Wat gaan we doen in Q3-2023

In het derde kwartaal wordt de visie en strategie opgesteld voor de verbetering van kwaliteitsmanagement binnen HWBP-WL. Op basis van deze visie en strategie wordt in het derde kwartaal ook een begin gemaakt aan het implementatieplan van de verbetering kwaliteitsmanagement. Daarbij wordt ook aandacht gegeven aan communicatie, belemmerende factoren en risico's. Ook zullen er weer quickwins worden opgepakt.

't BAT VENLO | verkenningsfase

Toelichting status

In dit HWBP project gaat het om de versterking van 400 meter van het huidige dijktraject (68-1). Dit deeltraject beschermt het centrum van Venlo bij de Lage Loswal ('t Bat), waarvoor plannen voor een gebiedsontwikkeling 'Venlo, brandpunt van interactie' bestaan. De waterkeringen in dit dijktraject zijn te laag om te voldoen aan de nieuwe veiligheidsnorm. De versterkingsopgave voor dit dijktraject, de wens om de demontabele keringen te saneren en de ontwikkelopgave van de gemeente overlappen en beïnvloeden elkaar. Door de waterkeringsopgave en de gebiedsontwikkelingsopgave te koppelen ontstaan mogelijkheden om een integraal ontwerp te realiseren met een optimale ruimtelijke inpassing van de waterkering. Een dergelijke koppeling wordt in HWBP termen ook wel een 'omgekeerde meekoppels' genoemd.

In de VGR Q4-2022 is de probabilistische mijlpaal "VKA vastgesteld" verschoven naar Q4-2024 in afstemming met de gemeente Venlo. Tijdens het opstellen van de subsidieaanvraag verkenningsfase in 2023 zal de planning in meer detail worden opgesteld. In de VGR Q4-2022 is de raming nog gelijk gehouden aan de kentallenraming die is opgenomen in de programmering HWBP. Voor de subsidieaanvraag zal ook de raming worden bijgesteld.

Bij het verder uitwerken van de samenwerkingsovereenkomst (SOK) en een eerste verdieping van de technische vraagstukken zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen:

1. Door potentiële optimalisaties van het ontwerp wordt het aandeel van de gemeente Venlo in de omgekeerde meekoppels kleiner ten opzichte van de HWBP opgave;
2. Omdat 't Bat als voorfinancieringsproject is aangemerkt, is er sprake van forse rentekosten, die worden door de gemeente gedragen en beïnvloeden de kansrijkheid van het project negatief;
3. De gemeente Venlo wenst pas aan het eind van de verkenning, als er voldoende duidelijkheid is over het benodigde budget, te bepalen of zij aan de omgekeerde koppels blijft deelnemen.

Bovenstaande aandachtspunten zijn aanleiding geweest om, alvorens de SOK definitief te kunnen opstellen en ondertekenen, meer helderheid te zoeken over financiering en risicoverdeling tussen gemeente en Waterschap. Teneinde voor de start van de verkenningsfase meer duidelijkheid te verkrijgen wordt de mogelijkheid van een pre-verkenning overwogen om zo, met een beperktere inspanning t.o.v. een volledige verkenning, voldoende beslisinformatie op tafel te krijgen. Door de onderlinge afstemming over de genoemde aandachtspunten komt de mijlpaal einde verkenning onder druk te staan.

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Periodiek overleg met de Gemeente Venlo over het te doorlopen proces;
- Opstellen van een concept samenwerkingsovereenkomst voor de verkenningsfase;
- Overleg met BGT over randvoorwaarden t.a.v. de omgekeerde meekoppels;
- Verkennende gesprekken met IB over de aanpak van een mogelijke pre-verkenning;
- Verkennende gesprekken met supervisor ruimtelijke kwaliteit Waterschap inzake aanpak integrale scopebepaling en integratie ruimtelijke kwaliteit in het dijkversterkingsproject.
- Bepalen technische aspecten van de dijkversterkingsopgave die de ruimtelijke aanpassingen van de beoogde gebiedsontwikkeling door de gemeente raken.

Wat gaan we doen in Q3–2023

- Periodiek overleg met de Gemeente Venlo over het te doorlopen proces (mijlpalen bestuurlijke processen gemeente, WL en HWBP) en de vertaling daarvan naar een volgende versie van de samenwerkingsovereenkomst;
- Afstemmen aanpak pre-verkenning met de gemeente Venlo t.a.v. te doorlopen stappen voor de omgekeerde meekoppelkans en de te onderzoeken technische aspecten van de dijkversterkingsopgave;
- Indien overeenstemming wordt bereikt over de aanpak: start van de pre-verkenning
- Nadere uitwerking van de kosten i.r.t. voorfinancieringsvraagstuk;
- Vaststellen van de planning o.b.v. de mijlpalen en aanpak pre-verkenning.

ZUIDELIJKE MAASOEVERS | verkenningsfase

Toelichting status

Rijk (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) en regio (Provincie Limburg, gemeente Maastricht, gemeente Eijsden-Margraten, gemeente Meerssen en Waterschap Limburg) hebben de afgelopen periode intensief samengewerkt om de opgaven in het Zuidelijk Maasdal in samenhang op te gaan pakken. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de hoogwaterveiligheid, stedelijke herstructurering en ruimtelijke kwaliteit van het Zuidelijk Maasdal kan worden vergroot met een samenhangend pakket van rivierverruiming en dijkversterking. Met de urgentie van het hoogwater juli 2021 als motor hebben Rijk en regio uitgesproken een gebiedsgerichte MIRT-verkenning te willen gaan starten (naar verwachting april 2023). Deze afspraken zijn vastgelegd in het BO MIRT van 9 november 2022. Een gebiedsgerichte verkenning die naar een integrale oplossing zoekt voor de hoogwaterveiligheid-, nautische en natuuropgaven en in verbinding met de ruimtelijke ontwikkelopgave in het Zuidelijke Maasdal.

In het BO MIRT 2022 is tevens vastgelegd dat de middelen voor de dijkversterkingsopgaven nog niet zijn geprogrammeerd en geprioriteerd. Na afronding van de definitieve wettelijke beoordeling in 2022 en daarmee afkeuring van de betrokken dijktrajecten is begin 2023 een trajectaanpak opgesteld.

Op basis van de wettelijke beoordeling 2017 – 2022 (peildatum 01-01-2023) is vastgesteld dat in dit gebied een hoogwaterbeschermingsopgave ligt. De opgave bestaat uit verschillende faalmechanismen, waaronder het tekort aan waterkerende hoogte. De dijkversterkingsopgave kent twee uitdagingen: het voldoen aan de norm in 2050, én een goede inpassing in de (stedelijke) ruimtelijke omgeving. Hieronder wordt ook begrepen het aanbrengen van nieuwe aansluitingen van de waterkeringen op de hoge grond. De afbakening van de scope wat betreft de dijkversterkingsopgave betreft de opgave op de dijktrajecten 90-1, 91-1, 92-1, 93-1, 94-1 en 95-1. Dijktrajecten 90-1, 91-1, 93-1, 94-1 en 95-1 voldoen niet aan de ondergrens (de maximaal toelaatbare faalkans.). Dijktraject 92-1 (Borgharen) voldoet wel aan de ondergrens, maar niet aan de signaleringswaarde (een bepaalde overstromingskans, zodanig gekozen dat bij het niet halen van deze waarde nog voldoende tijd is voor het uitvoeren van een verbeteractie). Dit dijktraject heeft dus een lagere urgentie, maar moet op termijn ook versterkt worden.

Op basis daarvan is de ingangstoetsproces doorlopen om deze dijktrajecten te laten opnemen in de landelijke HWBP-programmering. Na het doorlopen van het ingangstoetsproces worden de benodigde middelen voor deze dijkversterkingsopgaven formeel opgenomen in de landelijke programmering. Dit zal echter op zijn vroegst eind 2023 plaatsvinden met het vaststellen van de landelijke programmering.

Met het nemen van de volgende stappen is de verkenning gestart:

- het besluit van het Algemeen Bestuur waarmee de voorfinanciering voor de dijkversterking is mogelijk gemaakt;
- de startbeslissing door de minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- de ondertekening van het startdocument door de bestuurlijke partners;
- het uitwerken van de afspraken conform de governance voor het inrichten van een organisatie;
- de publicatie van de kennisgeving tbv participatie

Wat is er gedaan in Q2-2023

- Opstellen en vaststellen van de trajectaanpak voor de zes dijktrajecten in het Zuidelijk Maasdal door het DB;
- Doorlopen van de ingangstoets voor de zes dijktrajecten in het Zuidelijk Maasdal met als eindresultaat een positief advies van het expertteam;
- Opstellen van het startdocument om te komen tot een startbeslissing;
- Besluit van het Algemeen Bestuur tot voorfinanciering van de verkenning voor de dijkversterking binnen de integrale Verkenning Zuidelijk Maasdal (10 mei)
- Nemen van een startbeslissing door de minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- Ondertekening van het startdocument door de bestuurlijke partners op 13 juni;
- Publicatie van de kennisgeving voor de verkenning Zuidelijk Maasdal (21 juni);
- Werving van een projectmanager voor de Integrale Verkenning Zuidelijk Maasdal door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Wat gaan we doen in Q3-2023

- Besluitvorming door het MT van de PD HWBP over het resultaat van de ingangstoets;
- Opnemen van de dijktrajecten in het Zuidelijk Maasdal op de landelijke programmering;
- Start van het participatietraject als onderdeel van de integrale verkenning;
- Verdere inrichting van het projectteam;
- Verdere uitwerking van de gemaakte afspraken tav de governance;